

Mozek z blázna

Michal Šanda

© Michal Šanda, 2023

© Na obálce je použita koláž Jiřího Koláře z osobního majetku Michala Šandy

Sedě na oslíkovi, jemuž pod krkem říhá budík a tiká, na živém oslíkovi z mořské pěny,
nevzlykám nahlas. Ono je zapotřebí občas si i v noci někam vyšlápnout, prozkoumat původ
tmy a její následky na hlučné ticho.

Sv. Herotik

Mezi uměním a pornem

„Mezi uměním a pornem, co je to za vágní nesmysl, co se změní na podstatě věci, bude-li to uvozený úplně odlišnýma hranicema, třeba mezi liškou a výstřelem z kulovnice, kámen úrazu je ovšem v tom, že se neví kterou liškou, zdá se nasnadě, že jde o lišku šelmu psovitou, latinsky vůl pes, co vystrčila čenich z nory a myslivec po ní prásknul, to je ale podsunuté nám kontextem a náš vlastní rozum nás šálí, poněvadž zrovna tak dobře to může být liška houba, rostla v smřčinách na kraji lesa a myslivec ji v rozdivočelým loveckým rauši rozšlápnul bagančetem, když střílel na úplně jiný zvíře, než je liška, na srnce a možná dokonce na jelena, nebo si můžete stanovit hranice Odra – Nissan, nebo tenisová kecka a latrína, hranic je nepřeborný množství a zrovna tak je nepřeborného množstvího, co se do těch hranic vejde,“ řekl Munclinger, „tak schválně, řekněte mi nazdařbůh slova, který vám slina na jazyk přinese.“

„Hospoda,“ odvětil nepřiliš nápaditý zrzek, přezdívaný Pepa Pijavka, čili Šavle.

Proč asi?

Račte si domyslet.

„Slon,“ zahlaholil od pípy hostinský.

„Koronáč.“

„Igelit.“

„Makovice.“

„Čára.“

„Férovka.“

„Mobil.“

Hrnulo se to na Munclingera ze všech stran. Od hostinského si půjčil propisku a na rub faktury za dodávku sedmi sudů svijanského ležáku napsal na levou stranu velkými tiskacími písmeny umění a na okraj vpravo porno. Do prostoru mezi ně vetnul slova, co na něj pořvávali.

U	slon	koronáč	igelit	makovice	čára	férovka	P		
M		mobil	kopanec	tácek	špunt	žízeň	zákaz	O	
Ě	ret	špitál	truhlář	řeka	makovice	kamna	šmejd	břicho	R
N	horečka	šutr	mariáš	funetrák	filcky	šéf	tvář	N	
Í		stud	jazyk	delegace		hospoda	O		

Hostinský poodhrnul koberec, který nabil krovákama na rám okna, aby nebylo vidět, co se děje uvnitř. Odemkl a škvírou ve dveřích vpustil nově příchozího dovnitř.

„Nazdar chlapi,“ zahlaholil Urban.

„A já jsem jako vzduch?“ rozčertila se Birgusová a hodila po něm papírový tácek.

„Řekni slovo, který tě napadne jako první,“ řekl místo pozdravu Munclinger.

„Jako první úplně první?“

„Nepřemejšlej.“

„Snad si můžu sundat bundu.“

„Ne! Hned, teď!“

„Žízeň.“

Munclinger si poznamenal propiskou na papír žízeň a hostinský natočil Urbanovi pivo. Ten se napil a otřel si pěnu ze rtu do rukávu: „Včera to tady bylo ostrý.“

Birgusová: „Slyšela jsem. Lucka je strašný motovidlo, Karel by pro ni udělal první poslední a ona se chová, jako nechci říct co.“

Pijavka: „Bylo to dobrý!“

Birgus: „Konečně nějaký vzrůšo.“

Urban: „Houbeles, tohle už je přes čáru.“

Munclinger, Pijavka, Urban, Valšuba a Birgus s Birgusovou na sebe občas nevrážili, jak už to u takových stolních společností bývá, podle toho kdo si s kým dal rundu a kdo s kým se pohádal, pokud možno o nějakou naprosto nepodstatnou prkotinu, navzájem je ale spojovala láska k hostinskému a jeho psům. Ostatní podniky, dbalé vládního nařízení, zůstaly zavřené, tady se ovšem pilo a debužirovalo možná víc, než před zákazem. Dneska se Birgusová vytasila s mini řízečky z panenky a Valšuba upekl sekanou. K ní přinesl domácí nakládané okurky a mexické chilli papričky ze zahrádky. Delikatesa na michelinskou hvězdu, pochvaloval si Pijavka.

„Zaplať pán bůh, že to dopadlo takhle,“ řekl hostinský. „Zavánělo to strašným průšvihem. Na záchodě mi urazili kus mušle, pokopali se jako koně, nemoh jsem čekat, až si to rozdají na férovku. Na to já jim kašlu, obzvlášť teďka.“

„Přesně,“ zamumlal Pijavka.

Hostinský ještě neskončil a ozvalo se zvonění mobilu.

„Ne. – Nemám – Nic na tebe nehraju. – Ne, říkám ti, že ne. Dovedeš to pochopit? Je totální lockdown, to bych byl sebevrah. Špitály kolabujou, lidi umíraj a – Můžeš to opakovat pořád dokola, ale nic tím nezměníš. – Nemám, mám zavřeno a bastafidli. – Okýnko otvírat nebudu. – Stál jsem za pípou posledních dvacet let den co den, potřeboval jsem si už orazit a tohle mi

spadlo z nebe. – Co bych dělal, sobotu třeba jsem celou prospal. – O moje příjmy se nestarej. – Ne, rozumíš? – Ani do petky. – Říkám ti, stav se v lepších časech, rád tě uvidím.“

„Kdo to byl?“

„David.“

„David, ten truhlář?“ zajímal se Pijavka, v jeho případě ovšem otázky neznamenalý skutečný zájem o věc, svými dotazy zbrzdňoval hovor, jako se řeka zpomaluje pomocí jezů, aby si to stihl přebrat ve své nedostačivé makovici.

„Když mi budete volat, jestli mám otevřeno, řekněte třeba, že mi chcete vyvenčit vyvenčit čokly, nebo jako to říká támhle mistr, že mi nese knížku na čtení,“ a ukázal na Munclingera. „Moc bych se nedivil, kdyby z toho jeho sepisování jednou vznikla nějaká povídka. A ne, jako David – jestli se může stavit na pivo! Nikoho cizího mi sem nevoďte, korunáč je fakt svinstvo a člověk neví.“

„O co jde, jak jste se prve bavili?“ vrátil se k ústřednímu tématu Valšuba. „Já tu včera nebyl, měl jsem na hlídání kluka.“

„Ale prosím tě, zastavil se tu známej, krapet se upravil a začal Karlovi dělat do Lucky. Naváto měli oba a vypadalo to, že se servou. Od masopustu měl u mě předplacenejch šest voděk. Rozhodnul jsem se, že je naleju do piva tomu, kdo bude opilejší, aby vytuhnul a byl klid. Karel byl o chlup víc, tak to padlo na něj. Usnul s hlavou na stole támhle u kamen. Lucka, megera hrbatá, se celej večer producírovala a hulákala, jako by ty její kecy byly kdovíjak světoborný a najednou bylo ticho. Myslel jsem, že odešla, ale ona tomu borcovi klečela mezi nohama.“

„Nekecej!“

„Chová se jako idiot, přitom to není žádněj vypatlanec. Dělal na chirurgii na Bulovce. Co se ale nestalo, primář dostal při operování infarkt, na sále vypuklo pozdvižení a v tom zmatku zapomněli v operovaným peán. Do rána měl břicho jako šutr, čtyřicítka horečky. Přišlo se na to, až když ho znova otevřeli. Po tomhle maléru už nedoved vzít skalpel do ruky. Nějakou dobu jezdil s taxíkem a snad se zaplet do kšeftů se zbraněma, zeptej se Jirky Kučery, potkali se spolu na Ruzyni ve vazbě, ten ti řekne přesně, o co šlo.“

„Mně se za mlada, ještě za komančů, stalo v hospodě něco podobnýho. Jezdíval jsem do Bechyně na mariáš. Mastil jsem ho s místním pohřebákem a šéfem esenbáků. Hráli to prachmizerně, pokaždý jsem je odrbal, ale to jim nevadilo, peněz měli dost. Pohřbívát se bude vždycky a fízlovat taky. Je zázrak, že tě ještě nikdo nenapráska,“ řekl Urban.

Hostinský se smířlivě pousmál: „Dřív nebo pozdějc na to dojde.“

„U zdi byla místo židlí dlouhá lavice. U vedlejšího stolu seděla naondulovaná panička a pořád si na tý lavici poposedávala, a když byla těsně u mě, zašeptala mi do ucha, že až vyhraju durcha, mám jít za výčep, za ním byly dveře na dvůr a na jarním čerstvě vyrašeným trávníčku jsme si to rozdali. Vrátil jsem se a připadal si jako king, funebrák s esenbákem se ale mohli potřhat. Byla to esenbákova manželka.“

„A jak to dopadlo?“

„Nijak.“

„To se divím, že jsi nedostal nakládačku, esenbáci byli všemocný. Já bych tě na jeho místě deportoval v klepetech na služebnu a tam bych si tě podal,“ řekl hostinský.

„Nakládačku dostal ten, u koho si pořídila filcky.“

„Ty jsem zaplat'pánbůh nikdy neměl.“

„Svědí to jako ďas!“

„Jakožto hlídací ohař socialistický morálky by esenbák nemoh jít na kožní a tam jim to vyklopit, proto s ní radši netento. Takhle nadrženu ženskou jste neviděli.“

„To mi připomnělo jeden fór. Do ZOO přijedou Rusáci, znáte to?“ zeptal se Valšuba a nečekal na odpověď. „Přijdou do pavilónu žiraf a šéf delegace povídá: ‚U nas balšóje.‘ Jdou dál, ke slonům, a zase: ‚U nas balšóje.‘ Nakonec je zavedou do výběhu se želvama: ‚Tohle jsou filcky.‘ A ruskej šéf: ‚U nas nět balšóje, u nas mnógo.‘“

„Fóry s pointou na potřetí jsou nudný,“ prohlásil Birgus, „tenhle je hned na první dobrou.“

„A pěkně hnusnej.“ Birgusová sjela svého manžela nenávisným pohledem, protože tušila, co bude následovat.

„Dvě spolužačky si povídaj o přestávce. ‚Můj táta ho má obrovskýho.‘“

Dramatická pauza.

„A druhá: ‚Můj ho má malej, ale taky to bolí.‘“

„Ha, ha!“

„Jsem zvědavá, jestli se po tom všem tady Karel ještě někdy objeví.“

„Co si nepamatuju, za to se nestydím, říkával nebožtík Pačes,“ zasmál se hostinský. „Osm piv měl minimálně a do toho těch šest vodek...“

„Au, au! Okno jako prase a to krušný ráno potom.“

„Já se Lucce divím, do čeho se to pustila.“

„Přesně,“ zakrákoral Pijavka. „Kouřit je umění s velkým U. V porňákách jí ho zarazej až po mandle, jenomže to je špatně! Nejdřív ho musí lízat jako nanuka! Objíždět ho kolem dokola jazykem, s citem ale! Zabrnkat na uzdičku! Cucat ho a sát a natlačit ho nahoru na patro! A začne jízda! Už to stříká!“

„Pijavko, ty o tom básníš, jako bys ho už někdy v puse měl.“

„Debile!“

„Lucka to ale fakt neumí, místo do krku si ho strká do tváře a to je nejhorší podraz, co může ženská chlapovi udělat.“

„Jak ty můžeš vědět, jak to Lucka dělá?“ zarazila se Birgusová.

„Dokonce si popostrčil židli, aby na to lepší viděl,“ vrátil Pijavka Birgusovi půjčku i s úrokem.
„Málem mi převrhnul půllitr.“

„Chtěl jsem vědět, jestli to spolkně.“

Birgusová vyhrkla: „Cože?“

„Protože ty to vyplivuješ.“

„Mám pocit, že vím víc, než jsem chtěl vědět,“ ušklíbl se Urban.

Birgus si s hrůzou uvědomil, že se zúčastněným hovor vymkl a bez ohledu na ně se ubírá svojí vlastní cestou, podobně jako citrónu, u něhož zapomněl zatáhnout ruční brzdu a ten se roztřískal o sousedovu udírnu. „Celej večer tady to slovo lítá vzduchem. Koho napadlo bavit se o umění a o pornu je,“ zhluboka se nadechl a zařval: „ČURÁK!“

* Mezi uměním a pornem bylo tematické zadání časopisu Tvar, pro nějž povídka byla napsána a otištěna v čísle 13, 2001.

Líbánky v Paříži

Když ve starosvětsky útulném hotelu Des Grandes Écoles otevřel francouzské okno, aby se zhluboka nadechl pařížského vzduchu, na dosah od něj byl k zadnímu traktu přilepený domek s teráskou. V tomhle domku, na téhle adrese rue du Cardinal Lemoine 71 dokončil v roce 1921 James Joyce *Odyssea!*

Srdce se mu rozbušilo.

V literatuře pro něj nebyl důležitější milník než tenhle román. Neexistuje jiná kniha, ke které by se po celý život opakovaně vracel a pokaždé byl odměněn úžasem. Tady Joyce napsal: *a srdce mu bušilo jak divé a ano řekla jsem ano chci Ano.*

Nato odložil tužku a ta se po stole skutálela a spadla na zem.

Madam Joyceová se rozkřikla: „Nedělej mi tu binec!“

Inu, milý Joyce už nebyl čerstvým novomanželem, aby ho místo hudrování pohládila po ruce a řekla: „Pojďme do L'Époque na večeři.“

Zatímco se ládoval cassouletem, všiml si naproti jakési pamětní desky, ozářené pouliční lampou. Mezi mlaskavými sousty se pokusil být za světáka a v tabletu rozkliknul stažený *Pohyblivý svátek*, aby svoji ženu poučil o tom, co ona beztak znala mnohem lépe, protože na rozdíl od něj už v Paříži byla. Oko mu padlo na větu: *Psací pokoj v hotelu bych pustil, takže by zbývala jen činže v rue du Cardinal Lemoine 74 a ta je nepatrná.*

Cože?

Na pamětní desce bylo uvedené, že tu v letech 1922-1923 žil Ernest Hemingway.

Jeho erbovní spisovatel. Po pravdě, Hemingwayovy romány stojí za bačkoru. Povídky jsou ale jako řemen, zrovna tak novela *Stařec a moře*. V nábožně povznesené náladě kráčel noční ulicí kardinála Lemoina, jehož přínosem pro lidstvo bylo ustanovení presumpce neviny, a nemohl tomu uvěřit: Hemingway, Joyce a on...

Francouzi si svých historických osobností náležitě považují, jsouce si vědomi, že strom bez kořenů se při prvním vánku skácí. V každé ulici po celém městě je nějaká pamětní deska. Moudře jsou z bílého kamene, za šutr se totiž ve sběrných surovinách nedostane ani cent.

Pršelo a Eiffelovka byla v mracích, což kvitoval s povděkem a nemusel se ztrapňovat a přemáhat závrať z třísetmetrové propasti pod sebou. Místo na věž vyrazili za uměním do Centre Pompidou. Zdejší vyhlídková terasa je, co se výšky týká, tak akorát. Poblíž nich stál muž v černém pršiplášti, jinak nikde nikdo. Kapky deště se se rozstříkaly o bronzové poprsí ležící dámy. Ukázal na ni prstem: „Henry Moore.“

Nikoliv dáma, ale sochař.

Sotva to dořekl, muž zmizel, což je nijak nepřekvapovalo, jejich svatební cesta byla neuvěřitelná od samého začátku. V letadle s nimi letěl Gerard Depardieu. Pravděpodobně už

ho semílají boží mlýny kvůli hrátkám s Putinem. Už to nebyl ten borec ze stříbrného plátna, ale rozkydlá sádelnatá koule v kolečkovém křesle.

Náhle galerijní ticho protnul sirény a záchranáři v oranžových vestách obklopili nehybné tělo ležící na chodníku. Muž, co záhadně zmizel z vyhlídkové terasy. Pravděpodobně se málo odrazil nebo mu v dešti podklouznula noha a spadl na prosklený tubus venkovních eskalátorů a teprve z něj se zřítil na zem, a proto nezemřel bezbolestně během okamžiku, jak si naplánoval. Je to spousta otázek a jednoznačná odpověď na ně neexistuje, dokud sami nestaneme na prahu smrti: neprodužují záchranáři zbytečně nešťastníkovu umírání, neměli by ho nechat odejít v klidu? A pokud ho vytáhnou hrobníkovi z lopaty, možná jim bude vděčný, anebo naopak bude zoufalý.

„Všechno se dá nějak vyřešit,“ zavzlykala novomanželka; díky svému mládí ještě nahlížela na svět z optimistické perspektivy.

Dluhy z kasina se vyřeší, třeba ale jenom nechtěl umírat po špitálech. Rakovina v posledním stádiu se řešit nedá.

A co když to byl šmejd a dobře mu tak, a za slzy nestojí?

Co se lidstva týká, pomalu ale jistě začínal zastávat presumpci nelítosti.

Pitomci to jsou.

V Louvru jako by existoval pouze jediný obraz. Na něj se stojí fronta a čekající mají ruce zvednuté a v nich mobily a cvakají fotku za fotkou a když se konečně dočkají, v lepším případě si Monu Lisu vyfotí ještě úplně zblízka, přestože si můžou koupit katalog. V horším případě si s ní dotyčný pořídí selfíčko, ve své omezenosti nevěda, že selfíčkem s významnou ikonou definitivně stvrdil svoji vlastní bezvýznamnost.

U věšáku na kabáty byl zarámovaný obrázek rozčepýřeného ptáčka, který Jacques Prévert na jaře 1968 nakreslil speciálně pro restauraci Le Petit Saint-Benoît. Stěny u vchodu do kuchyně zdobily podepsané fotografie Borise Viana, Jean-Paula Sartra, Simone de Beauvoir, Marguerite Duras, Sempého, Yvese Montanda a dva Jane Birkin a Serge Gainsbourg, co zpívali tu v uvozovkách děsně skandální písničku. Jak se jenom jmenovala –

Aby přebil hořkou příchuť, kterou v něm zanechala návštěva Louvru, objednal si vepřové žebírko v karamelové krustě s bramborovou kaší.

Ona rizoto s krevetami.

A lahev beaujolais.

Přestože by se v takhle snobském podniku slušelo udržovat dekorum a distingovaně čekat, až jim číšník naservíruje oběd, naklonil se přes stůl a zasypal svoji ženu polibky.

Protože líbánky, přece.

Je't aime!

Újediště

V dálce se modralo pásmo hor. Z jejich úbočí stékala polovyschlá říčka, zařezávající své koryto hluboko do vyprahlé země, jinak kam až oko dohlédlo, se rozprostírala nekonečná rovina, tu a tam zvlněná pahorky pokrytými křovisky. Na vysokém břehu nad říčkou šuměl les neprostupných travin. Od rána do večera nemilosrdné paprsky rozpalovaly jako železo v kovářské výhni lebky a morek v kostech. Teď konečně slunce počalo zapadat pod obzor. Za nadcházejícího soumraku se všechna živá stvoření sužovaná žízní stáhla k vodě. Buvoli, žirafy, pakoně, zebry. K napajedlu se ovšem netlačí bezhlavě jako houfce krav a koz místních domorodců. Zkušení vůdci stád ostražitě větří a sondují, kde by na ně mohlo číhat nebezpečí. Nejopatrnější jsou antilopy. K říčce se přibližují zásadně proti větru. Stačí podezřelé zapraskání a stádo se rozprskne na všechny strany a dlouhými skoky za okamžik zmizí ve stepi.

Arnošt Hrazdíra, přezdíváný Hunter, včera u napajedla střelil gazelu. Vyvrhnul ji a pevně přivázal ke křoviskům. Víc pro zdar věci nemohl udělat, zbývalo pouze spoléhat na štěstěnu, že mršinu dřív než hyeny a šakali objeví lev. Pro něj tohle újediště nastražil. Lev a nosorožec mu chyběli do legendární velké pětky. Kdo chce být zván mužem, musí ji ulovit, to Hunterovi nikdo nevymluví. Zženštilí sralbotkové se ohánějí prázdnými slovy o ochraně přírody jenom proto, že nedovedou sebe a rodinu finančně zajistit natolik, aby si mohli dovolit odstřel zvěře v Africe. Jakopak barbarství? Už v dětství, když Hunter četl Hemingwayovy romány, věděl, že jednou stane rozzuřenému lvovi tvář v tvář.

Střídavě po kolenou a po bříše se plížil po břehu říčky směrem k újedišti. Netrvalo dlouho a ovanul ho odpudivý zápach zahrňávajícího masa. Vzápětí se ozval strašidelný řev. Hunter se ohlédl a za keřem, kolem nějž se právě plížil, spatřil mohutnou hřívu. Jen listí ho dělilo od lví hlavy a zlověstně vyceněných tesáků. Moc nechybělo a narazil by do lva hlavní pušky. Vyzbrojen byl mauserovkou a v komoře měl dva náboje .425 Wesley Richards, vyvinuté speciálně pro lov šelem. Nebylo na co čekat. Stiskl spoušť a vystřelil.

Řemeslnická poctivost spisovateli velí, aby povídka na téma volání divočiny, psaná pro časopis tak říkajíc na míru, se odehrávala pokud možno v exotických krajích a byla náležitě dobrodružná, jako je divočina sama. Pod pojmem divočina si ovšem každý může představit ledacos, soused od nás z baráku rozmaširoval svojí družce makovici kladivem, to musela být divočina! Vyfásnul za to pětadvacet let a do dneška sedí ve Valdicích, a protože si na něj hned tak někdo nepřijde, je na cimře kápo a za katrem si jenom medí, píše mi o tom v dopisech plných hrubek, a abych mu prý poslal mikinu, ale bez kapuce, tu bachaři bez milosti odpárou, a minule mi od něj k narozeninám přišla hrací čumkarta, a když jsem ji otevřel, zabrnkala pár taktů z Mozarta nebo Beethovena a já si říkal, koho asi musel zešíkanovat, dostat se v kriminále k takové vzácnosti nebude jen tak, kriminál je úplně jiný svět, a jestli je někde divočina, tak tam.

Já jsem po divočině zatoužil v mládí, ale přes zadrátované hranice připadaly v úvahu akorát státy socialistického bloku, a proto jsem vyrazil do Bulharska, kde místo záchodů byly jenom šlapky a díra, a to i ve vlaku, a jak jsem v pohoří Pirin přecházel po hřebeni z vrcholu na vrchol, v sedle pod Vichrenem jsem uviděl příhodný kus sluncem a deštěm vyběleného plochého dřeva. Jako z udělání bylo podepřené dvěma kameny, tak jsem na ně blaženě usednul, a když jsem si odbyl svoje, koukám, že na plácku dole pod sedlem na mě nevěřičně zírá dvacet Bulharů, co vyrazili do divočiny rožnit kebabčeta a pít rakiji. Nebo v Radotíně v hospodě U Portlandu bývala taková nešťastnice, kapesní šukátko jí říkali a ta šla s každým za frtana rumu. Jednou před ní přistálo na tácku frtánů sedm, zrovna tam totiž drážní dělníci

překládali koleje, a to potom v unimo buňce na staveništi musela být divočina, ukrutné skřeky se odtamtud nesly, jako z pralesa. U Portlandu je to vůbec podezřelý podnik, výčepák roztočil piva, namarkoval utopence, nebo co to bylo, svlíknul si zástěru, přehodil ji přes pípu a odešel. Za chvíli se vrátil, že mu to ujelo. Dotočil piva a zase šel ven, podlezl šraňky a skočil pod vlak. Někomu to jako divočina může připadat a jinému nemusí, tohle jsou těžké věci. Jakožto indiánští zvědi jsme s Mírou Kacetlem špehovali náčelníka nepřátelského kmene, což byl náčelník SNB Makovec, jak si jde vrávoravým krokem pro flašku ovohuče do konzumu, co bude následovat už jsme znali z předešlých výprav, nuda, načež jsme se uradili, že podnikneme hon na divoké prase pekari. Jako opravdoví indiáni jsme měli foukačky, akorát v nich nebyly jedem napuštěné šípy, střílelo se kuličkami z modelíny. V prasečáku jsme přelezli ohradu a Kacetl flusnul kuličku kancovi do nozdry v rypáku a rozzuřený kanec ho zadupal do bahna. Třeba ale pro takového Jiříka Chramostu je vrcholem divočení přijít do kanceláře bez kravaty, jenom tak v rozhalence.

Zakrvácená stopa a chuchvalce hřívý na ostnitých větévkách bodláčí naznačovaly Hunterovi cestu k postřelenému sokovi. Vždy po několika krocích přičapl a rozhlédl se, aby ho lev tentokrát už nemohl překvapit ze zálohy. Na boj v divočině jsou zvířata uzpůsobena mnohem lépe než lidé, otupělí civilizací, a Hunter si toho byl dobře vědom, nešlo o jeho první ani poslední safari. Asi po půlhodině před ním zapraštěly keře. Sípavě mručící lev, dokonale střelený přímo doprostřed hrudi, ve smrtelné agónii vztekle rozrýval svými drápy zemi. Rána z milosti nebyla potřeba. Ostatně Hunter nerad střílel podruhé, protože zbytečné průstřely ničí trofejní kožešinu. Po náležitém vyčinění ji hodlal dát na podlahu v obývacím pokoji mezi pohovku a televizi a vypreparovanou hlavu s mohutnou hřívou pověsit nad pracovní stůl. Dalšími hlavami svých úlovků z velké pětky, tedy slona, buvola a levharta, ozdobil schodiště ve vile. Jsou umístěné dostatečně vysoko, aby nikomu nemohly ublížit. Ostrými rohy antilopy kudu si totiž Hunterova manželka, když z ní stírala usazený prach, probodla břicho a zároveň i vypíchla oko, ale to je zase jiný příběh.

Lvovi zacukalo ve svalech a vydal ze sebe poslední zběsilé zařvání směrem do věčnosti a potom už byl klid a ani stéblo trávy se nepohnulo. Hunter sebral hrst hlíny a hodil ji po lvovi, aby se ujistil, že jeho obávaný soupeř definitivně skončil.

Sotva se rozednělo, vydal se v doprovodu správce rezervace pro svůj úlovek. Land Roverem s náhonem na všechna čtyři kola dojeli na místo, kde se večer odehrálo krvavé finále.

Na mne když přijde volání divočiny, musím všeho nechat, a i kdybych měl nakrásně rozepsanou povídku, zaklapnu notebook a upaluju na Smíchov k Andělu do řeznictví a koupím si jí minimálně kilo a potom si stoupnu ke sporáku a celý rozkvetu a to jsem doopravdy šťastný a celá literatura mi může políbit šos.

1 kg divočiny
200 g slaniny
cibule, mrkev, celer, petržel
sůl, pepř

Na omáčku:
červené víno
šípková zavařenina
hladká mouka
cukr

Odleželou divočinu, vyzrálou v jalovčinkách, prošpikujeme, osolíme, opepříme a zprudka osmahneme. Dáme do trouby a s pokrájenou kořenovou zeleninou pečeme cca dvě hodiny do měkka. Maso vyjmeme a nakrájíme na plátky. Šťávu z pekáče vydusíme, zaprášíme hladkou moukou, zalijeme červeným vínem, přidáme šípkovou zavařeninu a povaříme. Servírujeme s karlovarským knedlíkem.

Ufff!

Kde jsem to přestal?

Nadlábnutý k prasknutí zírám do notebooku: Sotva se rozednělo, vydal se v doprovodu správce rezervace pro svůj úlovek. Land Roverem s náhonem na všechna čtyři kola dojeli na místo, kde se večer odehrálo krvavé finále. Hlína byla rozrytá drápy. Na ostnitých větévkách bodláčí povlávaly chuchvalce hřívky, ale lev nikde.

No a co?

Soft Hard

„Dneska pro vás máme pozvánku na výstavu Vassily Kandinsky a Bauhaus. Jenom ve stručnosti pro připomenutí, tato legendární výtvarná škola byla založena roku 1919 a pod vedením ředitele Waltera Gropisuse zde působila řada progresivních umělců, jako byli Paul Klee, Ludwig Mies van der Rohe, nebo László Moholy-Nagy. Úkolem Kandinského bylo naučit studenty proniknout prostřednictvím abstrakce do podstaty věcí. Kurz nesl lakonické pojmenování Barva. Na jeho základě později sepsal svoji stěžejní publikaci Bod - linie - plocha.“

„Kecy v kleci,“ řekl Ota a natáhl se směrem k autorádiu.

„Počkej, nech to,“ zarazila ho Blanka, „má docela příjemnej hlas.“

„Debil!“ zakřičel Ota a oběma rukama prudce udeřil do volantu.

„Kdo zas?“

„Ten Volkswagen! Kdybych na to nehamtnul, podívali jsme se mu do kufru. Úplně v pohodě to ještě moh projet.“

„Na červenou.“

„No a co.“

Blanka otevřela kabelku, aby se ujistila, že v ní má peněženku. „Zastav mi na Arbesáku, zaběhnu do řeznictví pro telecí líčka.“

„Copak ti nestačily ty hory masa, co jsme do sebe naládovali u Marka?“

„Myslela jsem na zejtra k obědu.“

„Koupíme něco v Kauflandu.“

„Tam líčka nemaj.“

„Nemám na líčka chuť.“

„Já líčka zbožňuju.“

„Já ne.“

„Nebud' protivnej.“

„Nejsem protivnej, prostě nemám na líčka chuť. Tečka.“

„Proč teda jedeš tudy?“

„Proto.“

„Aha.“

Blanka rezignovaně hodila kabelku na zadní sedadlo.

„Máte doma obrazy nebo preferujete strohý kasárenský styl a holé zdi?“ zašvelil moderátor. „Náš dnešní host, kunsthistorik doktor Burian, viděl za svou profesní kariéru obrazů tisíce, my se ovšem zaměříme na jeden jediný. Je pomyslnou třešničkou na dortu, na výstavě Vassily Kandinsky a Bauhaus!“

„Nepřipadne ti, že to bylo od Marka přes čáru?“ poznamenala Blanka. „Probírat svoje soukromí až do takhle nemístnejch detailů, navíc před skoro cizíma lidma.“

„Marek je můj nejlepší kámoš,“ ohradil se Ota.

„Mě ale nezná, já jsem Marka viděla naposled –“

„Na mejch narozkách.“

„To jsme si spolu zrovna moc nepokecali, akorát jsem po něm umyla zablitéj záchod.“

„Přestaň rejpat,“ zavrčel Ota. „Budeš mi to vyčítat až do smrti?“

„Nevyčítám,“ opáčila Blanka, „konstatuju.“

„Mít doma krávu jako je Eliška, byl bych v lihu od rána do večera.“

„A že nejsi?“

„A pak prej nerejpeš!“

„Víš, kolikrát jsi mi řek, že jsem kráva?“

„Neřek.“

„Kecáš, jenom si vzpomeň.“

„Mimochodem, slyšelas Marka s tou Krétou?“

„Hošánku, nezamlouvej to.“

„Už vás nebudu dál napínat, je to obraz Soft Hard!“ ozvalo se z autorádia. „A my se vám ho s doktorem Burianem pokusíme verbálně alespoň přiblížit. Nejvýraznějším prvkem, který okamžitě upoutá divákovu pozornost, je černý bod s jakousi duhovou auroou kolem sebe. S trochou fantazie připomíná abstraktní zorničku oka, nebo je to snad vševidoucí oko boží?“

Doktor Burian si odkašlal a spustil: „Především si musíme ujasnit zásadní věc, a sice že geometrický bod je fenomén neviditelný. Z hlediska hmoty se rovná nule. V této nule jsou ovšem skryty nejrůznější, v uvozovkách, lidské vlastnosti. Nulu si spojujeme s představou maximální úspornosti, tedy s krajní výmluvnou zdrženlivostí. Bod je analogicky nejvyšší a jedinečné spojení řeči a mlčení. V řeči je bod symbolem přerušení, nebytí. Negativním elementem a zároveň mostem spojujícím řeč s mlčením.“

„Kam se cpeš!“ Ota stisknul volant a oba palce zuřivě zaryl do klaksonu. Zelené Mitsubishi Lancer se zařadilo do levého pruhu a vzápětí odbočilo do Braníka.

„Celý mi to připadlo divný, necejtila jsem se u nich dobře,“ řekla Blanka. „Od začátku to Marek někam tlačil.“

„Ale vůbec ne!“

„A ve finále to tam dotlačil, přesně jak si to naplánoval.“

„Vidíš ho? Troubím na něj, a on neuhne!“

„Vždyť ti uhnul.“

„Troubil jsem na toho Passata. Cože, kam co Marek tlačil?“

„K tý Krétě.“

„A divíš se mu? Zrovna tohle bych mu nezazlíval. Rodinka si postavila hlavu, že chce k moři. Ubytování v pětihvězdičkovém hotelu. Letenky. Trajekt. Eliška a ti jeho rozmazlení spratci nehnou ani prstem, všechno musí zařídít on. Načet si v bedekru co je na Krétě k vidění, přitom ho památky absolutně nezajímaj. A oni? Slyšela jsi ho, jak měli protažený ksichty, že museli na vejlet do Knóssu.“

„Od začátku číhal, až Eliška zajde do kuchyně a bude to na nás moct vyklopit.“

„To je holt Marek, nechá, aby s ním orali. Eliška na podružnosti typu rodina nemá čas, od rána do večera dřepí v Růženci, nebo jak se ten její spolek jmenuje. Marek nakoupí, uvaří. Myslíš, že mu některý z dětí pomůže? Třeba oškrábat brambory, na to už jsou velký dost. Eliška po jídle ani neumyje nádobí, teda ona by ho umyla, ale jak! Mně by to štválo úplně stejně, jako to štvá Marka. Bordelářka. Takže to radši udělá sám. Blahořečím osudu, jaký mám štěstí, že ty jsi taková akurátní.“

„Ha, ha!“ ušklíbala se Blanka. „Chlap nádobí mejt nemá.“

„A proč by ne?“

„Vždyť ty ani netušíš, kterým čudlíkem zapnout myčku. Schválně jsem se Marka zeptala, co má na Elišce rád. Neuměl mi odpovědět.“

„To bych nedoved říct ani já o tobě.“

„Já vím.“

„Definovat vnější dimenze malířského bodu je obtížné,“ pokračoval nezastavitelný kunsthistorik Burian. „Hmotná podoba neviditelného geometrického bodu musí narůst do jistých rozměrů, aby mohla zaujmout určitou část základní plochy. Rozměry a formy bodu se mohou měnit a spolu s nimi se mění také relativní znění abstraktního bodu. Z hlediska vnějšího můžeme označit bod za nejmenší elementární formu, což však není zcela přesné. Stanovit přesně rozměry nejmenší formy je obtížné, rozměry bodu se mohou zvětšovat, narůst do velikosti plochy a postupně zaujmout celou základní plochu – kde se potom bude nacházet hranice mezi bodem a plochou? Proto je potřeba si všimnout dvou veličin, poměru bodu k základní ploše z hlediska jeho velikosti a proporcí ve vztahu k dalším formám, což je na obraze Soft Hard vidět přímo ukázkově. Bod se zahryzává do základní plochy, aby se v ní navěky usadil.“

„A my se konečně dostáváme k naší soutěžní otázce, na kterou už určitě netrpělivě čekáte!“ zahlaholil moderátor. Doktor Burian se ale nenechal vystrnadit od mikrofonu. „Ještě bych s dovolením dodal to nejpodstatnější, a sice že vyloučením pohybů, probíhajících v ploše, je v případě bodu maximálně zredukován a de facto úplně potlačen, element času. Bod se stává nenahraditelným kompozičním prostředkem. V hudbě se rovná rychlým úderům bubnu, v přírodě úsečnému tukaní zobáku datla.“

„Jestli to náhodou nebude úplně naopak,“ pravila zamyšleně Blanka. „Podezřívám Marka, že za tím jak obstarává všechno od A do Z, nebude jeho dobráctví. On prostě chce, aby bylo po jeho, a tohle je relativně bezbolestná cesta, jak toho dosáhnout bez otevřeného konfliktu. Krmíš mě storkama, jak je nebohej chudáček, ale když jsem ho dneska viděla – kdo jejich rodinu rozesírá, je on. Nenechá je svobodně dejchat. Manipulátor to je, jenomže nemá koule na to třísknout do stolu, jako pořádný macho. Nedovede bejt tvrdej. Je odporně měkkej. Slizoun. Proto to řeší tímhle způsobem.“

„Ale ne.“

„Jo.“

„Měsíčně zacáluje za jejich rodinný rozkroje ranec, o jakým se nám dvěma ani nezdá. Eliška nevydělá nic, Růženec má pro zábavu.“

„Tím ale jeho pozitiva v mých očích hasnou,“ stála si za svým Blanka.

„Už jste si vygooglili Soft Hard? Máte poslední šanci, protože naše soutěžní otázka zní: Kolik trojúhelníků je na tomhle obrazu?“ zaburácel moderátor. „Na šťastného výherce čeká robotický vysavač od firmy Blaupunkt! Pokud se domníváte, že znáte správnou odpověď, volejte 6 0 8 tři sta a tři devítky!“

Blanka se natáhla dozadu na sedačku pro kabelku. Chvilí šmejdila ukazovákem po displeji iPhone a vzápětí vítězoslavně vykřikla: „Bingo!“

„Bingo,“ poznamenal ironicky Ota, „to je informace jako bič.“

„Máme ho doma v ložnici!“

„Co?“

„No ten obraz!“

„Myslíš ten nad postelí?“

„Jinej obraz nemáme, já nikdy nevím, jestli si ze mě děláš srandu nebo jsi totální mimoň. Marek uklouznul po zvratkách a rozkřápnul mísu –“

„Nezačínej s tím zase.“

„A v neděli jsme jeli pro novej záchod do Bauhausu. Čekal jsi u pokladny, a co jsem dělala já?“

„Co asi, stála jsi tam se mnou.“

„Houbeles, nic si nepamatuješ! Brousila jsem zatím mezi regálama s pičičandama, jestli mi čirou náhodou něco nepadne do oka. Modrá a výrazný červený trojúhelníky, připadlo mi, že se bude do ložnice barevně hodit, a vidíš, jak se z toho nakonec vyklube slavný obraz!“

„Nojo,“ zabručel Ota. „Pokud jsi mocí mermo chtěla obraz, měli jsme radši koupit toho Einsteina s vyplazeným jazykem.“

Návody k neupotřebení

Rodinná koláž

Jiřímu Kolářovi

Vezmi fotografii manželky
a před jejíma udivenýma očima
ji roztrhej.

Svátečně prostřený stůl
pokydej lepidlem.

Z rozervaných útržků poslepuj svoji vlastní tvář.

Cesta

Vladimíru Boudníkovi

Najdi na zdi prasklinu v omítce.

Zanoř do ní nehet ukazováku
a nech se jí vést.

Pokud doputuješ do Afriky,
do Asie,

nebo dokonce objevíš

nový doposud neznámý kontinent,

věž,

že jsi blížek šílenství

a tedy na cestě

stát se umělcem.

Závěr si z toho už vyvod' sám.

Sicilská obrana

Marcelu Duchampovi

Na černá a bílá políčka šachovnice

napiš libovolná slovesa,

na figury podstatná jména.

Partii začni sicilskou obranou

bílým pěšcem na e4 – feferonka křičí,

pokud jsou ve tvém výběru

slova feferonka a křičet.

Černý pěšec táhne na c5 – krokodýl zraje.

Jaký je smysl té hry?

Žádný.

Šachy stejně tak jako poezie jsou beze smyslu,

ale oblaží ti duši.

Následuje Jf3.

Jsi na tahu.

Groteskní jízda

Franzi Kafkovi

Jdi do sklepa

a naplň uhlák výhřevnou černou mosteckou kostkou.

Na hlavu si nasad' černý cylindr,
pod krk uvaž černou kravatu.
Z ramínka sundej černý
baloňák a takto ustrojen
usedni na uhlák.
Odrážeje se lopatou a pohrabáčem
sjed' šusem z Černé hory
a staň se králem bílé stopy.

Explozivní muzika

Stevu Reichovi

Až budou filharmonici dávat v Rudolfinu
Dvořákovu Novosvětskou
pochytej z ní dvanáct tónů
do papírového pytlíku.
Odeber se do prázdné místnosti
bez nábytku
a tam potřásej pytlíkem
pořád dokola.
S minimálními prostředky tak dosáhneš
maxima.
Jakmile seznáš, že je tvá skladba u konce,
zhluboka se nadechni,
nafoukni pytlík
a mezi dlaněmi
ho práskni.

Bum!

Otevři okno a nech tóny, aby se rozletěly po světě.

Nezopakovatelný zážitek

Johnu Cageovi

Při špacíru zoologickou zahradou
za slunného letního odpoledne
nech se zavřít do náhodně zvolené klece.
Pokud se ozve zvířecký řev
následovaný tichem delším než 4'33''
návod selhal.

Rendezvous na Kampě

Johnu Lennonovi

Nech si narůst vlasy po ramena.
Navlékni na sebe odrbanou džísku,
rifle
a boty důchodky.
S kazeťákem v ruce
usedni na Kampě na lavičku
a pust si All You Need Is Love.
Budeš-li mít štěstí
dostaví se
tvoje mládí.

Calanques

Zprudka si poposedla na židli a lokty se výhrůžně zapřela o stůl. Co říkala, jí servírka nerozuměla, ale ti dva už na první letmý pohled vypadali divně. Prohlédnout si je důkladněji nestačila, na to nemá kdy. Je čas oběda, a to se nezastaví ani na vteřinu, aby si na baru svlažila rty, natož si prohlížet hosty. Na dvojku, jak se tady v žargonu říká velkému stolu naproti dveřím, přinesla ústřice po provensálsku a artyčoky. U stolků venku na chodníku před restaurací už zaplatili a nově příchozí si objednali salát s chobotnicí, cuketou a sušenými rajčaty. Na trojce si dají ještě pastis a budou taky platit. Co je s těma mušlema, on je snad loví v moři nebo co? Servírka proběhla lokálem s tácem plným špinavého nádobí a nedojedených zbytků a mimoděk při tom očima zavadila zase o tamty dva. Ona teď začala divoce šermovat rukama a na muže sedícího naproti ní namířila ukazovák. Pravděpodobně se nedočkala žádané odezvy, proto si propletla prsty a na okamžik se zahleděla na svoje zkřížené palce, aby se vzápětí zase naklonila nad stůl a její nenalakované nehty začaly vyťukávat na vystajlovaně omšelé a rádoby věkovité dřevěné desce nervní staccato. Konečně v kuchyni cinknul zvonek. Servírka před ni postavila smaltovaný hrnec plný slávek, z nichž stoupala pára provoněná vínem, řapíkatým celerem a kořením. On si také objednal mušle, na rozdíl od ní ovšem poděkoval. Merrrsí boků znělo v jeho podání poněkud srandovně, ale to se počítá do plusu, pokud se cizinec snaží domluvit jinak než lámanou angličtinou. Au! zavřískla ona. Jak byla v ráži, sáhla přímo doprostřed hrnce. Horkou mušli, co mimoděk sevřela v dlaní, odhodila za sebe. Mušle přistála na vykachlíkované podlaze a roztránila se na několik černých střepů.

Servírka nevěřicně zakroutila hlavou. Místo aby jí jednu střelil, políbil jí opažené špičky prstů. Udělat takovou scénu Sebastienovi, vynesl by ji v zubech. Až přijde z práce domů, najde ho rozvaleného na kanapi u televize, pod sebou haldu prázdných zmuchlaných plechovek od redbullu. Ruku na ovladači a dokola bude přecvakávat mezi sportovní kanály. Sotva ji pozdraví, natož aby jí třeba někdy přišel večer do restaurace naproti, aby nemusela jít sama za tmy, to by od Sebastiena chtěla moc. Palcem pravačky bude zároveň šmejdit po displeji mobilu. Dneska hraje Olympic Marseille v Nantes. Na Sky Sportu dávají Paris Saint Germain – Girondins Bordeaux. V létě do PSG přišel z Barcelony Lionel Messi a je kolem toho takový humbuk, jako by francouzská liga byl jenom on. Vsadit se dá on-line pomocí telefonu na cokoliv, nejenom jak utkání dopadne, třeba na počet žlutých karet nebo zahrávaných rohů. Minule Sebastien prohrál sto euráčů, když si vsadil, že dá Messi gól do 15. minuty. Už si ani nevzpomene, s kým hráli.

Ta ženská se snad pomátla! Už kolem sebe nešermuje rukama, tón její řeči je naopak mrazivě chladný. Aby svým slovům dodala na důrazu, s každým slovem odlomí kousek bagety a nechá ho rozdrolený na padrtí ležet na stole, no kdo to kdy viděl?

Kupodivu to vůbec nebylo tak hrůzostrašné, jak se obával. Na parkovišti před vchodem do calanques byl dokonce stánek s občerstvením. Koupil si plechovku oroseného piva a hned mu bylo blaze na duši. Několik metrů široká cesta vysypaná kačírkiem vedla kolem zátoky,

kde bylo zakotveno snad padesát jachet. Bílý les jejich stěžňů připomínal umělecké dílo, sofistikovanou landartovou instalaci. Za přístavištěm se cesta zvedala do mírného kopce a stáčela se od moře směrem ke skalám. Že tu byl v minulosti lom, v němž se těžil vápenec, poznal podle odlámaných a už nezpracovaných bloků kamene, které lemovaly cestu. Jako by se ocitl doma v Dalejském údolí. Chodili tam denně do starých opuštěných lomů venčit psa. Rány po vrtacích kladivech v nich už taky utěšeně zarostly vegetací, jako tady v calanques. Psa si prosadila ona. Byla to zkouška, jestli se o něj dovedou postarat, dřív než se pokusí o dítě. Neměl na vybranou, ale psa si upřímně zamiloval. Kříženec staforda s mastifem. Občas zatoužil mít jeho svalstvo a výdrž.

Procházkovým tempem vystoupali na nevysoký pahrbek. Na něm se cesta zdánlivě ztratila, na hrbolaté skále bylo ale v jehličí vyšlapáno nespočet drobných pěšinek. Ona hopsala z kamene na kámen několik kroků před ním. Najednou spontánně vyjekla nepřemožitelnou radostí. Když ji došel, zavěsila se mu kolem krku. Byla úžasně křehoučká. Rozhícovaná chůzí sálala příjemné živočišné teplo. Nejbáječnější ženská na světě, nic lepšího ho v životě nemohlo potkat, pomyslel si a zalil ho opojný pocit štěstí. Důvodem jejího nadšení byla zátoka, k níž spolu s nimi spěchal zástup výletníků. Byli mezi nimi i docela malí caparti. Jedna mladá dvojice sebou dokonce vlekla kočárek. Další si nesli kempingové koše a slunečníky, případně propriety na potápění, brýle se šnorchly a ploutve. Tohle bylo něco pro ni! Kdyby si mohla vybrat, chtěla by se v příštím životě narodit jako ryba. Shodila ze sebe šaty a ponořila se do průzračné vody. Ačkoliv z otevřeného moře dorážely v přístavu na patu majáku zpěněné hradby vln, až sem se nedostaly. Zátoka je utišila a hladina uvnitř ní byla rovná, jako v šálku espressa.

Naprostá většina z těch, co tady kolem zátoky skotačili, se dříve nebo později zase navrátí na parkoviště ke svým autům. Zatímco po vykoupaní osychali, prohlíželi si přítomné a odhadovali, kdo bude pokračovat dál. Táhle ta čtveřice s krosnami a možná ještě někdo, ale moc jich nebude. Ostatně v turistickém průvodci se praví: Stoupání na útes nad calanque d'En Vau vyžaduje dobrou fyzickou kondici. Vydat se na tuto část stezky je doporučováno pouze zkušeným turistům netrpícím závratěmi. Pěší túra začíná na špičce calanque Port Miou a značena je jako GR 98b. Mineme přístav pro malé lodě, za nímž se před námi rozprostře širo širé moře. V tomto okamžiku musíme učinit zásadní rozhodnutí. První možnost je za pěkného počasí relaxovat na malé pláži a druhá prozkoumat východní stranu calanques s několika panoramatickými výhledy. Nejúchvatnější je pohled dolů do soutěsky s bílými útesy kontrastujícími s tyrkysově modrou vodou. Z vrcholu hřebene odbočuje modře značená stezka dál směrem na Marseille. Na tento mimořádně náročný výlet je nezbytností kvalitní pevná obuv a dostatek vody, doporučuje se minimálně dva litry na osobu.

Grilovanýho tuňáka na výlohu! zvolala servírka a zaplula do kuchyně. Výloha se říkalo stolu u okna naproti baru. Kam byla ta bujabéza? Máš tady burgery! A ještě pivsona pro tamtoho. Docela jí začínal být sympatický. Očividně byl mnohem starší než jeho partnerka, odhadem něco mezi padesátkou a šedesáti, šediný ale můžou mást. Šedinami měl prokvetlý i plnovous. Když sem přišli, začala kroužit nad jídelním lístkem mobilem a pomocí překladače se ho snažila rozluštit. Chaud-froid burrata a cep smetana. Květy cukety au gratin bousse a piniové

oříšky. Kalamari, konfi šalotka, dřeňová kost, česnek. Ve finále si oba objednali mušle, jak se dalo předpokládat. Na ně sem turisti chodí, protože jsou v každém bedekru uvedené jako specialita podniku. Neviděla cizince už několik měsíců a ani se tomu nediví. Cestovat znamená podstupovat neustále nějaké obstrukce kvůli koronáčovi. Nejhorší je nechat si při testech strčit špejli do nosu – no fuj! Ani za boha! Postavila před něj půllitr s pivem a on zase svojí roztomilou francouzštinou pronesl merrrsí boků. Přestože měl na sobě vytahané triko a notně seprané kraťasy, vyzařovala z něj prazvláštní důstojnost. U starších chlapů to bývá, když se povedou. Sebastien je nemrcouch. Momentální provizorium ve stavu nouze, to jí bylo jasné. Nechce neděle trávit na stadionu mezi rozeřvanými agresivními fanoušky, ani platit jeho věčné dluhy ze sázení. Cože? Jo, toho tuňáka na výlohu!

Pod měkkými podrážkami sandálů cítil každý kámen, každý obnažený kořen, na který ztěžka došlápl. V mládí toužil stanout na Nanga Parbatu a proto když byl na gymnáziu víkend co víkend trávil v Adršpachu a s partou horolezců slézal zdejší pískovcové jehly. To už je ale dávno pryč, zapomenutá minulost. Nebyl by si na to vzpomněl, kdyby ho nedonutila jít do calanques. Býval by mnohem radši jel do Arles a vydal se po stopách Vincenta van Gogha, ale co by pro ni neudělal. V rámci tréningu na himálajské velikány se tehdy o prázdninách vydal do Bulharska. Hravě přešel Pysin a zdolal nejvyšší horu Vichren. Dokonce si na vrcholu furiantsky zapálil cigáro. Seděl a rozhlížel se po krajině, když vtom ho cosi nehmotného popadlo za flígr. Od té doby se mu zatočí hlava i na domácích štafličkách při výměně žárovky.

Jak stoupali výš a výš, s obavami sledoval na protilehlé straně zátoky narůstající strmou skalní stěnu. Dovedl si představit, že něco obdobného se nachází pod nimi. Tohle ale vůbec není o závratí, nýbrž o životních zkušenostech. S přibývajícím věkem si uvědomoval, jak je tohle, co právě podnikají, uboze zbytečné. Stačí udělat špatný krok a naprosto všechno je nenávratně v háji. Konec. Šlus. Špatný krok jeho nebo její a narýsovaná budoucnost se během okamžiku zřítí do propasti. Jeden jediný špatný krok... Jejich vztah nebyl hollywoodská filmová láska na první pohled, ono rozhodnout se žít s o generaci starším chlapem chce pořádnou odvalu. Ona ji má a možná proto ho podvědomě vzala do calanques, aby i on ukázal svoji porci zmužilosti. Možná. Ta otázka tady ale zůstává – proč zbůhdarma riskovat? Nač pokoušet osud? Nač to, nač to, nač to? Odjakživa opovrhoval tímhle jednoduchým způsobem přemýšlením. Bohužel je vlastní naprosté většině lidí. Skoč v Podolí z věže šibru do bazénu! Jasné! Hurá! Borec! Z objektivního hlediska je takový hrdinský čin stejně hodnotný, jako psí hovno rozšlápnuté na chodníku. Co se popasovat v tom, kdo třeba napíše lepší povídku? To je přece tisíckrát větší dobrodružství – pro intelekt! Jenomže intelektuálům svět nikdy nepatřil a patřit nebude. Můžou být rádi, že je tupohlavci mezi sebou trpí a nepořádají na ně hony, jako v minulosti. Čas honů ale zase přijde, o tom nepochyboval, a vplete je do popravčího kola dějin, za jáсотu davů. Vlastně je to dobře, že se do Arles nedostanou, akorát by ho zhnusilo, jak verbež geniálního van Gogha zredukovala na uříznuté ucho a slunečnice na tričkách a deštnících a magnetkách na lednice a –

Servírka zrovna nesla k vedlejšímu stolu burgery, když si povšimla, že hádka vzplanula nanovo, momentálně ovšem divoce gestikuluje on. Zatímco se jeho partnerka po příchodu do restaurace rozhodovala, co si mají dát k obědu, než jako všichni turisté obligátně zvolili

mušle, on do sebe s obdivuhodnou žízňivostí napral tři velká piva. Není divu, že mu po nich narostla kuráž. Krucinál, ty burgery nejsou na dvojku? Den blbec. Naštěstí má krátký týden, což znamená, že zítra – volno! Táhle ten vysoký černoch je dealer. Přinesl jí skank. Hned po ránu pojedou se Sebastienem na Frioul. Bezva ostrov, možná to je to nejlepší, co může Marseille svým obyvatelům nabídnout. Budou se válet a popíjet víno a grilovat ryby. Sebastienův kámoš Pierre tam hodlá přirazit s jachtou a vezme sebou ještě další rowdies z kotle Olympicu, tak aby měli matroš na hulení. Bude prča.

Vydat se do calanques byl čirý nesmysl. Pohádali se o tom už včera při obědě, ona si ovšem postavila hlavu, že tam musí za každou cenu. V trucovitém dětinském vzdoru rozlámala na padrt' opečené bagety, které jim servírka přinesla jako přílohu k mušlím. Nakonec jí ustoupil, ačkoliv na základě toho, co se o calanques dočetl v průvodci, měl značné obavy. Skutečnost byla ale mnohem horší. Mnohem! Stokrát! A ona to svým kreténským chováním ještě zhoršovala. Postavila se zády k okraji skaliska a fotila si selfíčko! Natolik mladá zase není, aby nedokázala domyslet, jaký je to hazard. Selfíčko dá na Facebook – a co se stane? Nic. Na zed' jí přistane pár lajků. Ubohá vyprázdněnost současného světa ho děsila stejně, jako propast roztlemená dole pod nimi. Megera! Ať klidně schrástne dolů! On u toho ale být nemusí! Vyrazil dopředu a ani se neohlédl, když volala, aby na ni počkal, že se musí vyfotit spolu. Se zběsilou zařatostí se hrnul kupředu. Pryč odsud! Nervy měl napjaté, jako struny na kytarě, jenomže hrály setsakra hnusnou písničku. Odbočil ze značené stezky vinoucí se po okraji skalisek a namáhavě se prodíral neprostupnou houštinou. Po zádech mu stékaly curůčky potu. Obličej a ruce měl pošlehané větvičkami zakrslých borovic a palce v sandálech od kamenů okopané do krve. Pod nehtem se mu s každým příštím zaškobrtnutím ošklivě rozrůstala stinka. Čert to vem! Čert vem calanques! Spěchal, aby měl tohle inferno co nejrychleji za sebou. Odhadem mu mohl zbývat ještě kilometr, možná méně, když borovice zmizely a zůstala holá bílá skála, která mu nedala na vybranou. Chtě nechtě musel sešplhat po jejím úbočí. Snažil se nedívat dolů. Křečovitě se přidržoval drátu nataženého na rozviklaných železných kůlech. Hrůzou se mu sevřel žaludek a měl co dělat, aby se nepozvracel. Nohy mu ztvarohovatěly a pod kolena cítil mravenčení. Nejrady by si byl přičapl a lezl po čtyřech, na to tu ale bylo příliš málo místa. Kupředu se teď posunoval zoufale pomalu po drobných cupitavých krůčcích. Jásavě oranžový městský batůžek, v němž při své nepraktičnosti místo vody táhnul notebook s rukopisy svých knih a pečlivě zaznamenávanou bibliografií, každou chvíli zavadil o nějaký skalní výčnělek a vychýlil ho z rovnováhy. Krucinál! Co je zase tohle? Krucinál! Drát skončil a s ním poslední, byt' chabá, podpora. Krucinál! zařval. Už žádné cupitání! Napřímil se a udělal poctivý krok. Už dopředu věděl, že bude špatný.

Servírka sebrala se stolu smaltované hrnce s vyloupanými skořápkami od muší. Hřbetem dlaně do nich ze stolu smetla rozdrolenou bagetu. Stejně byli divní, ti dva.

Hřbitovní záhada

Hřbitov se nacházel na okraji vesnice za mělkou bahnitou strouhou. Na podzim se jejím korytem odpouštěla při výlovu voda z rybníka, teď v létě ale nevábně zapáchala a byla rojištěm komárů. U vchodu na hřbitov stála vedle železné branky pumpa a za ní řada konví. Hortenzie vydrbala kartáčem kamennou desku na hrobě své svých rodičů a poslala Rudolfa, aby odnesl vyhořelé svíčky na hromadu u márnice, kde se vršily zteřelé věnce, uvadlé pugéty a pozůstatky po pohřbech, jako třeba rozšlápnuté brýle výpravčího Strouhala, které mu spadly na zem, když si otíral slzy při posledním rozloučení s manželkou. Rudolf se pomalým krokem vydal k márnici. V nejstarší části hřbitova byly hroby honosné, zdobené sochami andělů s rozepjatými křídly, a přichcíplými holubicemi vyvedenými v bílém mramoru. Kouzlo dávno uplynulších časů měly i nápisy na náhrobcích. Strážmistr c. k. privilegované měšťanské jízdy. Vrchní sládek prvního parostrojního pivovaru. Majitel mlýna na Rejsku. Drezér tygrů v cirku Barnum a artist světoznámý. Český pedagog a hlasatel vzájemnosti slovanské na roli školské. Vedle sebe tu leželi učitel, kočebřák, mistr kamnářský i obecní ras.

Jak šel Rudolf mezi hroby a četl si vytesané nápisy, ustrnul. Na jednom z nich byla na oválné porcelánové destičce černobílá fotografie. Jako by se díval do zrcadla. Dokonce souhlasilo i jméno na náhrobku.

Tuhle záhadu musel rozluštit. Hned na místě se dohodl s hrobníkem, který bydlel v domku za márnici, že hrob prozkoumají. Než začali kopat, zašel Rudolf na obecní úřad.

Pravděpodobnost, že bude mít hrob majitele, byla mizivá. Naprostá většina hrobů v téhle části hřbitova chátrala, potomci nebožtíků sami vymřeli nebo se odstěhovali ze vsi a ke hrobům se nikdo nehlásil. Podivné ovšem bylo, že se v archivu nenašel záznam o tom, že by takový hrob vůbec kdy existoval.

Rudolf si ho nechal zaknihovat.

Beztak byl jeho.

Od toho okamžiku začaly Rudolfovu představivost jitřit úvahy, co by v hrobě mohlo být. Napadlo ho, že možná nenajde nic a celé je to jenom nejapný žert někoho z hospodských kumpánů. Mohli ho nepozorovaně vyfotit mobilem a nechat vytesat pár písmen na náhrobek taky není žádný problém. Slunce se počalo nacylovat k obzoru, když hrobník konečně vzal do ruky krumpáč. Rudolfovi se rozbušilo srdce. Na uklidnění si musel dát řádkový hlt rumu. Během chvíle před hrobem narostla hromada čerstvě vykopané hlíny. Hrobníka už v jámě téměř nebylo vidět. Vtom se ozval dutý zvuk, jak krumpáč narazil na rakev. Rudolf roztřesený nervozitou do sebe obrátil zbytek láhve. Mrskl ji za sebe. Roztříštila se o andělská křídla. Slzy nebes. Hrobník pajcrem odpáčil víko rakve. Černé sako bylo na zádech mrtvoly rozstřížené, aby se funebrákům lépe oblékala. Na nohou měla lakýrky s papundeklovými podrážkami z e-shopu pohřební služby. Nic neobvyklého, zhodnotil situaci hrobník, snad akorát, že mrtvola byla bez hlavy.

Doma našel Rudolf magnetem na dveře lednice připevněný vzkaz od Hortenzie: Jsem u Renaty na kanastě, dej králíkům. V králíkárně sundal ze skoby kosu, místo na louku ho ale nohy odnesly tisíckrát prošlapanou cestou do hospody.

Hrobník stačil v mezičase zdejšími štamgastům vypovědět, co se odehrálo na hřbitově. Na Rudolfa se snesla smršť trapných fórů.

„Prej ti bylo malý kvádro,“ vypálil od pípy hostinský, jen co Rudolf vešel dovnitř.

„Cože, malý péro?“ přisadil si Altman. Primitivní hovado, se kterým měl Rudolf bohužel společnou studnu. Nebýt jí, poslal by ho do řiti obloukem.

„Ha, ha!“ hospoda se otřásla smíchy.

Kreténi.

Objednal si panáka fernetu.

„Lak na rakve!“ zakničel kdosi.

Další salva smíchu.

Rudolf se podíval směrem ke štamgastskému stolu. Kam až dohlédl, se tyčily stvoly vzrostlé kostřavy:

//////////

////////

////////

//////////

///

////////

//////////

Proto sem vlastně přišel, uvědomil si, na trávu pro králíky. Rozmáchl se kosou a všechny čárky na účtenkách pokosil.

„To jsou mi kšefty,“ procedil skrz zuby hostinský, zato štamgasti se radovali, že nemusejí platit a objednávali si o překot další piva. Na mol opilý Rudolf se zakymácel. Břit kosy se mu zařízil do krku a na stůl se mezi půllitry skutálela hlava zbrocená krví. Otevřela ústa a jedním slovem objasnila celou tu záhadu: „Delirium!“

Štědrovečerní polévka

„Ona je vydloubává!“ zvolala pohoršeně obtloustlá matrona samý fald v nepadnoucích olivově zelených šatech posetých blyštivými flitry. Nakulmované vlasy měla obarvené do zrzava, což vzhledem k jejímu věku působilo poněkud nepatřičně. „Oči míval táta vůbec nejradši, to bylo jeho. Bobane, řekni.“ Našpulila rty a udělala zvuk, jako by vysávala z horké uvařené hlavy mléčně zakalené oko.

Boban neřekl nic a nezúčastněně sledoval, jak jeho manželka vykrojila žábry a opláchla doposud ještě syrovou hlavu ve dřezu. Z bezhlavého kapřího skeletu odřízla ocasní ploutev. Hodila ji do hrnce a rutinním pohybem setřela krev na kuchyňské lince.

„Já jsem nikdy ploutve do polívky nedávala,“ vyštěkla matrona. Zalovila v kabelce pověšené na opěradle židle, vyndala krabičku cigaret a zapálila si. „Jenom maso. Čistounký masíčko bez kostí. Na polívce se šetřit nevyplatí. Jakmile se nepovede polívka, stojí potom celej Štědrej večer za pendrek a může bejt pod stromečkem třebaš perpetuum mobile za milion peněz,“ řekla a natáhla se přes svátečně nazdobený stůl. Vánoční cukroví sesypala na jeden talíř, aby si z toho druhého udělala popelník.

„Ty nepečeš pracny?“

„Letos ne.“

„Proč neřekneš, od čeho máme mobily? Stačilo mi zavolat, nemám čas upíct pracny – dělala jsi vosí hnízda?“

„Ne,“ odvětila snacha. Natočila do hrnce vodu a dala ji vařit na sporák. Matrona potáhla z cigarety a kouř vyfoukla nosem, jako když býk na koridě zprudka vyfrkne nozdrami a rozvíří prach v aréně. Vzápětí se jí naskytla další šance k útoku, když snacha vyndala z lednice balíček se zeleninou a začala krájet mrkev na kostičky.

„Kupuješ plesnivou mrkev z Polska, nebo kdo ví odkad' v Albertu, když můžeš mít nádhernou čerstvou ode mne ze zahrádky, jenomže to je pořád o tom samým,“ zahlaholila matrona. Vstala ze židle a zvědavě nakoukla do hrnce. „Sama víš, že bych si netroufla mluvit ti do vaření, ale nevidím tady nikde mlíčí. Bobane, řekni, táta. Jak chodil jako mlsnej kocour kolem sporáku a lovil mlíčí sběračkou. Bez mlíčí to u mě není polívka, tu já nebudu.“

„Jikernačka mlíčí nemá,“ procedil skrz zuby Boban. Křečovitě zatínal pod stolem ruce v pěst, až ho neostříhané nehty bodaly do dlaní, a to byla večere teprve před nimi. Jak znal svoji matku, bude se vidličkou nimrat v bramborovém salátu a preparovat ho na prvočinitele, aby nakonec prohlásila, že bez kaprlat to není ono. Nenáviděl slovo kaprlata. Oženil se, co nejdřív to šlo, ještě na škole si vzal spolužačku z kruhu, jen aby matce unikl ze spárů. Byli domluvení, že k ní přijedou i s dětmi na Boží hod na oběd, a ona zčistajasna stojí ve dveřích s taškami plnými dárků. Není před ní úniku, ani kdyby se odstěhoval na druhý konec světa. Kvůli ní zrušil Facebook. Když byl na stáži v Japonsku, denně ho po messengeru bombardovala nesmyslnými sáhodlouhými tirádami. Teď měl sto chutí říct: Mami, mlíčňáka máme ještě ve vaně. Jako v Pelíškách, určitě je zase o Vánocích budou dávat, a přidržet jí hlavu pod vodou,

dokud by nevydechla poslední bublinu. Minule se hrnula ke stromku, že musí zapálit prskavku jako první, a žhavý oharek přistál v jejích ohnivě zrzavých vlasech. Oheň k ohni. Bosorka patří na hranici. Podstatou bosorek bohužel je, že jsou nesmrtelné.

Paralelní život

Petruchio: Verono, měj se dobře na ten čas, chci v Padově se vidět s přáteli a ze všech přátel mých s tím nejdražším, Hortensiem; zde tuším jeho dům. Jak řek jsem, Grumio, zde můžeš tlouci. Lotře, zatluč mně tu u těch vrat, chceš-li si zdravou lebku zachovat.

Zatímco se na jevišti producíroval chlapík v renesančním kostýmu, Oldovi před očima vytanuly zlověstně zahnuté zbraně trčící ze svíráku obrovitého kňoura. Uši mu ohlušil výstřel. V každém okamžiku máme na vybranou z několika cest, kterými se bude náš život ubírat, můžeme zatlouct a vstoupit dovnitř, současně s tím ale kdesi v doposud neprobádaném neznámu pokračuje náš život paralelní, který zůstal stát přede dveřmi venku na chodníku. Jako je nekonečně rozhodnutí, je zároveň i nekonečno paralelních životů. Kdysi o tom Oldovi povídala kartářka a od té doby mu to vrtá hlavou. Mnohem bližší je mu astrofyzikální teorie, že se životy nás a našich předků a dětí a vnoučat a vůbec celý vesmír odehrávají současně v jednom jediném okamžiku a ten okamžik je tak nicotný, že je co do trvání roven nule. Olda si zprudka poposedl, až sedačka zaskřípěla. Kampak se asi teď právě ubírá jeho paralelní život, jehož určujícím rozcestím byla rána z kulovnice. Co by se asi stalo, kdyby nevystřelil? Včera na poli u potoka sklízeli kukuřici na siláž. Nechali to na sobotu, aby mohli myslivci zatáhnout leč, protože pečlivě opečovávané zahrádky byly přes noc zpuštěné přemnoženými divočáky. Dokonce ty potvory svými všetečnými mlsnými ryji prošmejdili i kontejnery a roztahali odpadky po celé návsi. Jako první vyběhla z kukuřice selata. Myslivci jich dostali pět. Slušná práce. Následovalo stádečko lončáků. Kombajn systematiky ukrajoval široké štráfy, až zůstalo uprostřed pole několik posledních kukuřičných stvolů. Borlice odtroubila halali a lovci zalomili flinty, když se stvolý rozhrnuly a na Oldu se vyřítil trofejní kňour. Olda víceméně instinktivně stiskl spoušť. Kňour udělal kotrmelec, převalil se na bok, křečovitě zahrabal zadními běháky a zhasnul. Taková trefa se musí náležitě zapít. Jedna, dvě, tři, čtyři, pět, šest, počet rund už si Olda nepamatuje, teklo to potokem od slivovice po becherovku, a znásobte si to počtem myslivců a místních hospodských štamgastů, ale co! Prašule byly a budou, zato my tady nebudeme napořád. A na to si dáme ještě jednoho malého štamprlíka fernýtku! Ožrali se přímo božsky, a protože se jim nechtělo domů po svých, sedli do traktoru, kterým přivezli ulovené divočáky. Šněrovali to od krajnice ke krajnici a najednou to drnclo a Martinec povídá, do prdele, přejeli jsme chlapa. Nejuduchapřítomnější byl král dnešního večera Olda, zakleknul a začal s umělým dýcháním. Stisknul hrudník, aby namasíroval srdce, ruce se mu ale prolomily skrz žebra. Gajdečka zavolal záchranku a ta když přijela, doktor se zhrozil. V pangejtě ležela sešrotovaná motorka, jenomže jak byl Olda na mol, a navíc v té tmě, nevšiml si, že to tam motorkář musel nabořit minimálně o minulém víkendu a už se začínal pomalu rozkládat. Alice mu ráno oznámila, že s takovým nechutákem už nikdy nebude nic mít, natož aby mu dala pusku na tu jeho odpornou mordou, která se cucala s mrtvolou.

Petruchio: Má útěcho, má Katuško, slyš zvěst. Po městech všech tvou vlídnost uslyšev a ctnosti hlásány a krásu tvou – ač proti skutečnosti pravý klep!

Alice: Dej tu ruku pryč. Okamžitě! Co si to dovoluješ.

Olda: Chtěl jsem tě akorát pohladit.

Alice: Říkala jsem ti, abys to nedělal, ale ty ne. Jakmile jsme spolu někde na veřejnosti, začneš se předvádět, jakže jsi milující cíťa. Ožrala jsi. Hnusnej ožrala. Když si na to, cos proved, vzpomenu, no fuj!

Olda: Takže už tě ani pohladit nesmím.

Alice: Jistě, že ne! Dívejte se všichni, já jsem ten ublíženej a ona bezcitná bestie.

Olda: Co to povídáš?

Alice: Sklapni zobák a zkus aspoň na chvíli mlčet. Mlč a poslouchej ho.

Petruchio: Já nabyl touhy zváti tebe svou!

Alice: Slyšíš, jak je na rozdíl od tebe kultivovanej? A cos řek ty?

Olda: Kdy jako?

Alice: Řek jsi, že je ti putna, jestli s tebou budu spát nebo ne, protože jsem tlustá jako bachyně.

Olda: To jsem nikdy neřek.

Alice: Řek, a že je škoda, že jsem ti nevlezla do rány já.

Olda: Cože?

Alice: No jasně, nebyli u toho lidi, tak proč by ses měl přetvařovat. Cejtím to z tebe už dávno, tu tvoji nenávisť.

Kateřina: Já věděla to hned, že jste kus nábytku.

Petruchio: A jakého?

Kateřina: Židle.

Petruchio: To trefné! Pojd' si na mne sednout.

Alice: Takže se mám připravit, že až vylezu na zahrádku pro šnytlík, že mě odpráskneš jako toho svýho slavnýho kňoura?

Olda: Nech toho.

Alice: Jestli je někdo prase, jsi to ty!

Hlas z obecnstva: Psssst!

Alice: V obýváku byl puch na padnutí. Neřekla jsem ani ň, všímáš si? Kdyby sis nekoledoval, tak o tom mlčím. Sušit propocený fusekle z mysliveckejch bagančat na topení není nic jinýho, než prasárna nejhoršího kalibru.

Olda: Nemuset jít s tebou, naložil bych si haksny do lavóru a bylo by mi fajn. Nic by mě nekousalo a neškrtilo. Sako jsem na sobě neměl od svatby, příště mě sem nedostaneš ani heverem, to ti garantuju.

Alice: A tím chceš říct co?

Olda: To co slyšíš.

Hlas z obecenstva: My ale nic neslyšíme!

Alice: Vyjádři se konkrétně.

Hlas z obecenstva: Psssst!

Petruchio: Tys ostrá.

Kateřina: Vy jste ostříž.

Petruchio: Hrdličko, ty chceš, by tebe ostříž polapil?

Kateřina: Mně nepadne tak snadno na hrdlo.

Petruchio: Ne tedy hrdličko – tys vosá zlá.

Kateřina: Chraňte se, pane, mého žihadla.

Petruchio: To lehká pomoc – hned je vytrhnout.

Kateřina: Aj, kdyby blázen věděl jen, kde jest.

Petruchio: Kdož neví, kde má vosá žihadlo?

Kateřina: V jazyku.

Petruchio: V čím jazyku?

Kateřina: Ve vašem, když takto mluvíte. – A buďte zdráv.

Petruchio: Můj jazyk u tebe, kde vosí hrot? Ne, milá Katuško, jsem šlechticem.

Kateřina: To zkusím hned. *(Udeří jej.)*

Petruchio: Věř, oplatím to, udeříš-li zas.

Alice: Dělej, tak jí jednu flákni! A ty tu se mnou neseď, když je ti to za těžko a běž za ním, můžete si spolu podat ruce. Jeden dá ženský facana a druhý ji odbouchne jako bachyni.

Není to zlá žena. Na rozdíl od Petruchia už Olda po bezmála třiceti letech, co jsou s Alicí spolu, seznal, že není radno pokoušet se ji zkrotit. Je třeba nechat její temperament, aby se vysoptil a horká vyřinutá láva jejích běsů v klidu uhasla. Mimochodem, na zvětralých lávových polích pod Vesuvem se pěstují ta nejlepší rajčata na světě, proto je neapolská pizza naprosto originální a nenapodobitelná. Nebyla by, kdyby Vesuv nevybuchl a nepohřbil tisíce životů v Pompejích a Herculaneu – ale to je zase to věčné kdyby, jeden článek z nekonečného řetězce možností. Kdyby byl býval nevystřelil, dostal by kňoura Martinec a on by měl teď na talíři, co je za ňoumu, že se netrefí a jestli náhodou není konečně už na čase prodat flintu. Místo myslivosti by měl radši ze sirek lepit v láhvi od octa modýlky lodí, aspoň by byl doma a netrajdal pořád po lese. Olda položil ruku, tu ruku, co si měl podat s Petruchiem, Alici na stehno a palcem ji pohládl po punčoše.

Alice: Už jsem ti to říkala jednou, dej tu ruku pryč!

Olda: Tohle přesně na tobě miluju vůbec nejvíc, když se čertíš.

Hlas z obecnstva: Psssst! Kde si myslíte, že jste?

Alice: Dej tu ruku pryč a přestaň tady lidem dělat divadlo.

Kde všude si lidé stříhají nehty

Normální je stříhat si nehty po vykoupání
klíšťkami
nad vanou. Nebo nůžkami,
na nástroji ale zase až tak moc nesejde,
ačkoliv viděl jsem v nádražní čekárně chlapíka,
co si nehty ořezával nožem,
nejdřív to vypadalo, že se chystá zavraždit výpravčího,
když vytáhl z kapsy obří zavírák,
já bych ovšem radši zavraždil svoji ženu,
která si nehty stříhá v posteli,
leží,
u toho usrkává kafe,
dva polštáře pod hlavou,
a nehty vystřelují po prostěradle.

Jiní lidé si stříhají nehty
v Londýně,
ti mě ale neštvou, ani ti co si je stříhají
v Nairobi,
v Marrákeši,
v San Francisku,
v Kroměříži,
v Berlíně,
v Oslu,
v Madridu,
v Dillí,
v Melbourne,
stříhat nehty je potřeba,

lepší než si je okusovat, jak to dělají neurotičtí nerváci,
na závěr by to nicméně chtělo něco
poetického,
aby se téhle mikropovídky, zalomené do podoby veršů,
stala báseň,
takže: ostříhané nehty
jsou gilotinované duše prstů.

Otázka

preparovaná povídka

Uvnitř v restauraci bylo nařacháno, přestože čas oběda už minul a na večeri bylo ještě brzy. O prázdninách je Šumava turisty doslova obsypaná. Po krátké šermířské přestřelce výhrůžných pohledů se mu podařilo ukořistit dvě místa venku na zahrádce. Ostatně s kolem je to skoro nutnost sedět venku a mít ho na očích; neexistuje řetěz, co by nešel přeštípnout. Seděli pod obří pergolou s firemním logem Staropramenu a on plácal, co mu slina na jazyk přinesla, jenom aby se vyhnul té Simonině otázce.

„Schválně se někdy podívej na starou turistickou mapu. Hranice byla zakreslená doprostředka Lipna. Na břehu, co jsme teď, už mělo bejt údajně Rakousko, přitom na skutečnou hranici je to ještě pěkná štreka. Čtyřicet let sem nevkročila noha normálního člověka. Tady, co je teď tahle hospoda, měli pohraničníci posádkový velitelství. Samozřejmě, že nejezdil ani přívoz.“

Z reproduktoru připevněného nahoře na rámu pergoly ducala nějaká odrhovačka. Bůh ví, proč mu na mysli vytanul Frank Zappa. Jak se ta skladba jmenovala si už nepamatoval, ale její podstatou bylo, že z koncertní nahrávky vypreparoval part pro bicí. V Mothers of Invention tehdy bubnoval Terry Bozzio, což není podstatné.

Podstatné je tohle: pokud to jde v hudbě, musí to jít i v literatuře!

Otázka byla povídka, shrábnul za ni honorář a ten utratil a tím to hasne. Sice v ní figuroval jako postava, zároveň byl ale jejím autorem a měl tedy nad ní svrchovanou moc. Literatura není podstatná, důležitý je život a on si ho trestuhodně nechal protékat mezi prsty. Promarňoval šanci za šancí a jakoby zpovzdálí netečně sledoval, co to hodí. Co? Další a další a další povídku, nic víc. Konečně je potřeba začít brát život vážně. Simonu si v něm ovšem představit nedovedl.

Když si tohle všechno uvědomil, zatetelil se radostí.

Simonu z té povídky prostě vypreparuje, jako to udělal Zappa s bicíma.

Na to si musel dát panáka fernetu.

„Citrusů?“ zeptal se číšník.

„Dvojitýho!“

Nojo, přívoz. Co se u něj nachytl štik. V baru Kochba se před lety, když sem přijel na dovolenou poprvé, dal do řeči s chlápkem. Jak se ukázalo, byl to místní převozník. Bar Kochba. Už pouhý fakt, že někdo v takové díře, jako je Horní Planá, má ánung o povstání Makabejských, ho fascinoval. A ten převozník povídá: „Pojeď ráno se mnou a něco uvidíš.“ A taky že jo. Lodní šroub rozseká na cucky drobné čudly, oukleje, bělice, a do té krvavý kaše najíždějí k nepřičetnosti rozdrážděné štiky. Štika je jako žralok. Jakmile ucítí krev, pere do

toho hlava nehlava. Podle převozníkovy rady nahodil wobbler těsně za zád' přívozu a okamžitě mu na prutu visela krásně vybarvená devadesátka s mohutnou ocasní ploutví a tlamou plnou neskutečně ostrých zubů.

U vedlejšího stolu se batolilo děcko. Pokoušelo se zakousnout do červeného balonku, na jeho pusu byl ale příliš velký. Následně kluzký oslintaný balonek vypadl děcku z rukou. Egon se pro něj sehnul a načechraným obloučkem ho hodil děcku nazpátek. Vtom se odkudsi přiřítíl pes a balonek uchmátnul. Děcko se rozbřečelo. Kdesi v dáli zahřmělo, zvedl se vítr a z odpadkového koše přivál mikrotenový sáček, který se zachytil za řídítka jeho Gianta.

Pomalou bylo čase porozhlédnout se po nějakém novějším modelu. Určitě chtěl celopéro. Koukal se na internet, současné Gianty se mu ale moc nezamlouvaly. Specialized se zase dal na devětadvacítkový průměr kol a v terénu je to strašně nemotorné. Dvacet sedm a půl je ideál. Asi půjde do Treku. Scott je zbytečně předraženy. Nino Schurter na něm sice vyhrál olympiádu, ve finále je to ale všechno stejně v nohách. Sundal z řídítek sáček a procvakal cyklocomputer. Ukazoval 78 kilometrů.

Vrcholy okolních kopců křižovaly blesky. Obrovské dešťové kapky, které dopadly na hladinu, jako by se od ní zase odrazily a rozprskly se až ve vzduchu. Miniaturní vodní šrapnely. Přívoz byl kvůli bouřce mimo provoz. Stál uvázaný u mola naproti v Horní Plané. Převozník si v boudě udělal kafe a pustil si přenosnou televizi. Naposled tady bouřka zabila rybáře. Stalo se to před necelým měsícem. Na rozdíl od Orlíku, který má v koruně hráze čtyřicet metrů, je Lipno mělké. Největší hloubka je nad starým korytem řeky. V něm číhají na kořist candáti. Pokud se podaří spustit do něj nástražní rybku, nastane cosi, o čem člověk celý život sní. Candát za candátem, jeden krásnější než druhý, mu ohýbají prut do oblouku a naviják cvrliká, jenomže se přihnala bouřka a rybář už nestačil s pramicí včas odveslovat do bezpečí.

Opřel kolo o železný sloupek s jízdním řádem přívozu.

Byl promoklý skrz naskrz, ale šťastný.

Bez Simony.

Houby

Já pamatuju ještě parní lokomotivy a to nejsem, jak se říká, starej jako uhlí, kterým se topilo pod kotlem. Dneska jízda vlakem ztratila romantiku. Klidně se s vámi vsadím o cokoliv, třeba o flašku rumu, že do pěti minut začne někdo krákorat do telefonu. Ahoj, co děláš, neruším? Rušíš! Jednou jsem to řek nahlas a všichni ve vagónu se zamračili jako kakabus a probodávali mě nenávidněma pohledama, protože oni taky za pár minut vzali telefon a: Jsem ve vlaku. – Cože? – Ale jo. – Co ti budu povídat, jak jsem v noci jel od vás, nabořil jsem kastli, tak musím sockou. – Mám kocovinu jako – Jsi tam? – Jo, už tě slyším. Projížděli jsme tunelem, nebyl signál. Co Anča, našla ten svetr? – Nekecej. – Ty draku! Proto já už si ve vlaku ani nesedám a radši stojím na konci vagónu v chodbičce u WC, a taky abych nepřekážel s košíkem. Jak teďka sprchlo, měl jsem si kromě koše vzít na houby ještě kosu. Moje letama osvědčená houbařská metoda je koukat nejdřív po stromech. Jakmile zmerčím břízu, je mi jasný, že mám zaostřit oči na červenou barvu, jestli dole pod ní v trávě mezi spadáným listím nebudou křemenáče. Od dětství se k smrti rád prodírám nízkým smrčím, přičapnu si na všechny čtyři a pátrám po hříbech. Nejvíc jsem jich kdysi v Brdech našel na jednom fleku stojedenapadesát! Bedly ani masáky neberu, cestou by se rozmlátily, to jsou křehotinky, domů bych z nich dovez leda kaši, a přitom je zbožňuju, opečený na sádle na pánvičce, jenom tak s kmínem a osolený. Mňam! Vzal jsem i nějaký lišky na zavaření do octa, pár modráků a klouzků. Jakmile si obejdu svoje fleky, sednu si na kraj lesa a zírám do krajiny před sebou, a jak ten náš zparchantělej národ nemám příliš v lásce, pokaždý dostanu chuť zazpívat si hymnu, zemský ráj to na pohled. Protože ale zpívat nedovedu, zacpu si hubu svačinou. Kousnu do chleba se šunkou a najednou nejsem v lese, z útrob vagónu se skrz prosklený dveře prodírá hlasitěj hovor, teda spíš křik, jak se nějaká ženská hádá s průvodčím. Vzduchem lítaly sprostárny nejhoršího kalibru, ta ženská byla žumpa beze dna a potom průvodčí přišel tam ke mně do uličky, potlačovaným hněvem celej zarudlej v obličejí a prej že si koupila lístek, ale na Arrivu, jenomže tohle jsou Český dráhy a já mu povídám: Uklidněte se, ať nedostanete Infarkt, a on jak uviděl můj bramborák plnej hub, sebral s vrchu smrkovýho hříba s macatou bílou nohou a hnědým zvrásněným kloboukem a přičichnul si a jako by ho pomazali léčivým balzámem. Dali jsme se do řeči, jsme vlastně kolegové, oba jezdíme po kolejích, akorát že já tramvají. Oba dva máme kořeny v jižních Čechách. Dokonce náš mazák na vojně byl Kaderka, ale to je jenom shoda jmen, já jsem sloužil u tankánů a on u spojařů. Semleli jsme kde co. Když jsme vjížděli do stanice, nepřirozeně ostrým krokem nadusal do chodbičky namistrovanéj borec se svojí štabajznu. Kopnul do košíku, houby se rozsypaly a on do nich s gustem hamtnul. Jakoby pro sebe, ale aby to nešlo přeslechnout, jsem procedil mezi zubama: Čuráčku. Ta moje mi říká, že jsem konfliktní typ, ale já jsem nikdy žádnou rozepři nevyvolal, akorát mám pocit, že se ve svém věku už konečně musím proti darebáctví ohradit. Kdybych řek jakoukoliv jinou urážku, nic by se nestalo a zřejmě by mi jen ukázal prst, jeho nabubřelý ego ovšem zdobnělinu nečekalo. Dominantní alfa samec. Vládce. Z fitka vymakaný bicáky. Už se v duchu viděl, jak večer bude na tý štabajzně rajtovat a dobývat ji svým přirozením a ona mu bude šeptat, jak ho má krásnýho a že v životě většího neviděla – a najednou ubohej svrasklej čuráček. Vystoupili na peron a tam mu to došlo, otočil se jako na obrtlíku a vyběhl na schůdky vagónu, jenomže průvodčí se mu opřel plnou silou chodidlem o hrudník. Sletěl dolů,

hlava kříska na térem natřený beton. Průvodčí ani nehnul brvou, zamával plácačkou a písknul odjezd.

Co bude?

Nebyl den, aby na to s obavou nepomyslel. Musel na to myslet ustavičně, ta představa mu vytanula na mysl už při probuzení, čímž mu ještě dřív, než si vymnul ospalky, nadobro zkazila teprve se rodící den. Co bude, až umře? Ne on, až natáhne bačkory jeho matka a už neuslyší její věčné sténání a skrz prosklené dveře přestane z jejího pokoje probleskovat mihotání televizní obrazovky. Nikdy nebyl v tomhle bytě úplně sám. S tichem se i důvěrně známá místa promění k nepoznání. Za souvztažnost prostoru a času získal Albert Einstein Nobelovu cenu, pro praktický život je ale mnohem podstatnější souvztažnost prostoru a zvuku. Dokonale znal každý šramot. Prudká rána, jak záchodové prkénko přilepené dlouhým sezením ke stehněm spadne nazpátek dolů na mísu. Šourání pantoflí po koberci v předsíni. Cvaknutí kliky. Matka se vrátila k sobě do pokoje a už zase po sobě nespláchlá. Znamenalo to zhluboka se nadechnout a potom už dýchat jenom ústy, aby se z toho smradu nepozvracel. Vyvětrat nebylo možné. Matka utemovala okna starými prošívanými dekami a k dovršení všeho je natrvalo zatemnila žaluziemi, protože jí údajně světlo drásalo oči. V tom smradu a temnu se štítit čehokoliv dotknout. Na nedbale umytém nádobí byly zatvrdlé zbytky předešlých jídel. Navykl si brát talíře odspodu a stejně tak v příborníku spodní lžiči a vidličku a nůž, které si umýval sám. S ostatním nádobím ať si matka hospodaří, jak chce. Svoje pečlivě opečovávané kuchařské nože měl schované v komodě pod košilemi, poté co se pokusila japonským nožem s čepelí z osmašedesátivrstvé damascénské oceli rozpúlit mražené kuře. Chladem zkřehlá čepel se samozřejmě přelomila. Popadla, co jí přišlo pod ruku, hlavně aby to bylo co nejdřív hotové a mohla se zase svalit do svého pelechu k televizi.

Samoty se děsil, nad obavami ale převažovala naděje na nový začátek. Nejdřív zlikviduje skříň narvanou šatstvem, jež matka dávno nenosila, a přesto ho nesmyslně schraňovala. Koberec se zahnědlými skvrnami taky půjde rovnou do kontejneru, žádné čišťení. Strhat tapety a vymalovat. Těšil se, že bude konečně žít aspoň trochu důstojně. Z obývacího pokoje udělala skladiště nepotřebného harampádí. Nevyhodila nic, ani propálené žehlicí prkno. Na zemi za její postel se vršila hora reklamních letáků z Lidlu. Na tom, co se nalézal momentálně na vrcholu, byla černým fixem zatržená nabídka z týdne XXL. Megapakl párků, konzerva vepřového ve vlastní šťávě, šproty, vlašský salát, pytel arašídů, pomelo, šlehačka a tiramisú.

Na základku chodil do Ostrovní ulice, a snad že to za komunistů byla výběrová škola pro studenty s jazykovým nadáním, nepřestal se nikdy se spolužáky vídat. S většinou z nich se potkal i na gymnáziu a následně na fakultě. V posledních době se ustálila tradice dvou třídních srazů. Před koncem roku ve vinárně U Soudku a na jaře je sraz víkendový. Naposled byli na Šumavě v Horní Plané. V sobotu si udělali okruh podle Vltavy do Nového Údolí a po německé straně hranice k Rosenauerovu pomníku. Odsud kolem Schwarzenberského kanálu na Jelení a přívozem přes Lipno nazpátek do Plané. Dát v padesáti na kole sedmdesát kiláků, dobrý, ne?

„V pětapadesáti,“ opravil ho Galén.

„Nebud' puntičkář.“

„Radši ani nechtěj vidět, co by se stalo, pokud bych puntičkář nebyl, a místo toho abscesu ti uříznul – “

Bouře smíchu.

Veselá nálada ke srazům patří.

Když večer začaly po stole kolovat mobily s fotkami už dospělých dětí a vnoučat, tak to ze sebe vysypal, vyhrnulo se to z něj samospádem, jako odpadky z kontejneru do útrobu kukavozy. V pátek ráno odvezl matku do špitálu. Vůbec to s ní nevypadá dobře, a kdo jiný by mu měl dát rozhrěšení, než spolužáci, které zná od dětství. Nikoho kromě nich ostatně neměl. Shodou náhod byl tady v těch končinách před dvaceti lety s Hanou. Dala výpověď v bance a sehnala si místo v účtárně na Karláku, aby to, až se k němu po dovolené přestěhuje, neměla daleko do práce. Plánů měli spoustu, koupí se manželská postel a z místnosti, kde skladoval kolo a rybářské náčiní, bude dětský pokoj. Po návratu si matka pozvala Hanu k sobě, tehdy ještě nebyl obývací smrdutá temnice a za chvíli Hana vyběhla celá rudá, obličej napuchlý od pláče a bylo po všem.

„Já ji nenávidím!“

„Pomni biblický přikázání – cti otce svého a matku svou, abys dlouho živ byl na zemi,“ opáčil Galén.

„Tebe je na doktora škoda, že ses radši nestal farářem.“

„Takhle o mámě mluvit nesmíš,“ přidala se ke Galénovi někdejší třídní krasavice Rybková.

„Jako dítě jsem se styděl, když se mě někdo z vás zeptal, co dělá máti. Nic. Je doma. Rodinu živil otec. A kdo myslíte, že u nás vařil, pral, luxoval a učil se se mnou? Zase otec. Líná jako veš!“ vykřikl. „I to sraní nechává na poslední chvíli, protože je líná zvednout prdel z postele a potom už to na záchod nestihne.“

„Já bych viděl příčinu spíš v nějakém problému s trávením,“ poznamenal Galén.

„Hovno!“

„Co se rozčiluješ?“ přidal se k hovoru Hawkeye. „Hovno už je jen fatálním důsledkem.“

„S mlsně vyplazeným jazykem pročítá reklamní letáky a fixem si v nich zatrhává ty nejodpornější humáče. Sežrat, co ona, nehnuli byste se z hajzlu tejden.“

„A proč jí to kupuješ?“

„Protože to chce a já chci mít klid.“

„No tak vidíš.“

„Bacha ale, kdybych jí koupil ten samej vlašák v Albertu, to by byl oheň na střeše. Albert máme za rohem, jenomže já musím až do Nuslí do Lidlu!“

Od třídního srazu přestal věřit na náhodu. V neděli cestou ze Šumavy projížděl Bystřicí u Benešova. Dupal svému fordu na krk, takže se ve zpětném zrcátku jenom mihlo nádraží, kde se seznámil s Hanou a jemu se právě tady a teď rozdrnčel mobil. Volali z nemocnice, že matka zemřela.

Do sedanu se skříň nevejde. Už když si to v duchu plánovával, bylo mu jasné, že ji bude muset rozebrat a odvézt do sběrného dvora po částech. Předpokládal, že se po několika úderech kladivem rozsype, ale byla to fortelná truhlářská práce. Bušil do skříňe ze všech sil a nic. Pot se mu řinul po vrásčitém čele do očí. Na dlani se mu začal rýsovat puchýř. S příštím úderem kladiva puchýř praskl a obnažil krvavě červené maso. Radiátor se rozezněl ozvěnou, jak soused mlátil do ústředního topení, že už toho rambajzu bylo dost. Zpoceny a udýchaný se svalil na zasmraděnou proleželou postel a najednou uviděl zatažené žaluzie z nečekané perspektivy. Kdyby je roztáhl, zmizela by televize v oslňujících paprscích slunce. Že na nočním stolku mohutná vrstva prachu pokrývala set top box ještě z dob, kdy se přecházelo z analogového na digitální vysílání a několik nefunkčních ovladačů, bylo už nepodstatné.

Jak tam tak ležel, zpětně si uvědomil, že když matku odvážel do nemocnice, tušila, že se sem nevrátí. Její nesmlouvavě tvrdé oči byly vyděšené a plaché.

Všechno to haraburdí kolem se stalo neodmyslitelnou součástí jejího, ale i jeho domova.

Až to tady dá do pucu, o domov přijde.

No a co?

Vstal z postele, zapálil si cigáro a popel s rozkoší odklepl na koberec.

Povídka o třech slovech

Bůh ví, proč se spisovatelé hmoždí s popisy přírody, snad z nějakého umanutého cechovního masochismu. Naprostou většinu čtenářů takové pasáže odrazují; ani pro děj této povídky není popis zasněžené krajiny podstatný, proto ho přeskočte, nač si unavovat oči.

Mohl přijet až odpoledním vlakem, když už si ale vzal dovolenou, nechtěl den promarnit dřepěním doma u compu. Původně měl v plánu projít se po městě, takový nostalgický špacír se slzou sladkobolně zavěšenou pod okem, jenomže vlak zahrkal po mostku nad říčkou, v níž začínal jako kluk s rybařinou. Spontánně vystoupil o stanici dřív, na zastávce bez nádraží. Nebyl tu dokonce ani přístřešek z vlnitého plechu, jakožto náznak čekárny se strženým jízdním řádem.

Z perónu vedla úzká uklouzaná stezka směřující k říčce, kterou ve sněhu vyšlapaly prsní ploutve mražených pstruhů, co cupitali na nákladní vlak, aby je naložil a odvezl do mrazáků v supermarketu.

Kravina.

Copak za to ale může?

Prostě ho kraviny napadaj.

Zeptal se před časem své matky, jestli má pocit, že s osmdesátkou dosáhla moudrosti. Odpověděla mu, že se cítí udivená, jako čtrnáctileté děvčátko.

I ji do poslední chvíle napadaly samé kraviny.

Říčka meandrovala údolím a v zákrutech a tišinách, kde se voda zpomaluje, ji pokrývala ledová krusta. Byla to právě ta místa, která jsou nejnadějnější na úlovek. Ačkoliv se tím prohřešoval proti rybářskému řádu, na háček napichoval za břicho živé kobylinky a nechal je splývat po hladině a třepat křídly a nožkami, dokud si jich nepovšiml na dně mezi kameny číhající pstruh. Na hladině se udělaly soustředné kruhy a kobylička zmizela. S prutem to mocně zatřásl a dynamická síla ryby se přenesla do neživého předmětu. Brzda navijáku kvílela. Tohle byla ovšem dávná minulost. Kráčel podél břehu a byla mu kosa ukrutná, mráz ho štípal do uší a on spílal sám sobě, co to měl za debilní nápad. Vzápětí zapadnul do sněhu až po kotníky, ten se mu převalil dovnitř do bot a když se konečně doplahočil do města, zábly ho prsty u nohou, až z toho drkotal zubama.

Pokud vás neomračuje Odysseus, sepsaný Jamesem Joycem a vydaný v Paříži roku 1922, přeskočte i následující pasáž.

V hostinci na náměstí si objednal grog.

Na zahřátí.

Pod stolem si zul boty a jakmile servírka zaplula do kuchyně, vyždímal ponožky. U židle se utvořila louže, jako by byl vodník a kapalo mu ze šosu. Po druhém grogu zašátral v batohu a vytáhl z něj knihu. Nasadil si brýle a začal číst:

„Hrome, žertem se všelico řekne doopravdy. Je to takový cvikýřský ňouma. Jak mi Chcáč vyprávěl, jednou za měsíc prý v hotelu polehával s bolením hlavy jako nějaká fuchtle, když se jí ukáže barva. Víte, co vám povím. Dobrodiní z nebe by bylo popadnout takového človíčka za límec a hodit ho do moře. Nezaviněné zabití by to bylo. S pěti librami vám vezme roha, jedinou pintu nezatáhne, to je nějaká slušnost. Kdepak. Ani hlt.“

„Budme milosrdní k bližnímu, povídá Martin. Ale kde je? Čekat nemůžeme.“

„Vlk v rouše beránčím,“ povídá občan. „To je on. Virág až z Uher. Já říkám Ahasver. Od Boha zatracený.“

„Měl bys, Martine, kdy na nějaký krapet?“ povídá Ned.

„Jenom jeden,“ povídá Martin.

„Co ty, Jacku? A ty, Šenkýři? Tři půlpinty, Terry.“

„Když si takovou chamradí necháváme zaneřáďovat břehy, svatý Patrik dostane chuť znovu přistát v Ballykinlaru a obrátit nás na víru.“

„Inu,“ povídá Martin a zaklepal na stůl, „ať mu nalijí. Pánbůh nám tady všem žehnej, tak se modlím.“

„Amen,“ povídá občan.

„Však on nám požehná,“ povídá Joe.

A za cinkotu mešního zvonku v čele s kruciferem spolu s akolyty, thurifery, lod'konoši, lekcionáři, ostiarii, jáhny a podjáhny se blížila posvátná družina infulovaných opatů a převorů a kvardiánů a mnichů a řeholníků: mniši Benedikta Spoletského, kartuziáni a kamaldunští, cisterciáci a olivetáni, oratoriáni a vallombrosáni a augustiniáni, brigitáni a premonstráti, serviti, trinitáři a dítky Petra Nolaska: a s nimi z hory Karmel dítky proroka Eliáše, vedené biskupem Albertem a Terezou z Avily, obuté i neobuté: a žebraví fráteři hnědí i šedí, synové chudého Františka, kapucíni, kordeliéři, minimové i observanti a dcery Klářiňy: a synové Dominikovi, fráteři kazatelé a synové Vincencovi: a mniši sv. Volstana: a dítky Ignácovy: a bratrstvo školských bratří, vedené důstojným bratrem Edmundem Ignácem Ricem. A dále kráčeli všichni svatí a mučedníci, panny a vyznavači: sv. Cyr a sv. Isidor Oráč a sv. Jakub Menší a sv. Fokas Sinopský a sv. Julián Pohostinký a sv. Felix de Cantalice a sv. Šimon Stylita a sv. Štěpán Prvomučedník a sv. Jan z Boha a sv. Ferreol a sv. Lugaid a sv. Theodotus a sv. Vulmar a sv. Richard a sv. Vincenc de Paula a sv. Martin da Todi a sv. Martin Tourský a sv. Alfréd a sv. Josef a sv. Diviš a sv. Kornelius a sv. Leopold a sv. Bernard a sv. Teréne a sv. Edvard a sv. Owen Caniculus a sv. Anonymus –

Ze soustředění ho vytrhl monotónní mužský hlas, ozývající se od vedlejšího stolu. Normální je, že se v hospodě lidi spolu baví a překřikují, je to pestrá mozaika hlasů navzájem se eliminujících, jenomže tohle byl úporný monolog, jako by kapelu přehlušila basová kytara hrající na jedné struně jeden tón pořád dokola.

„Zimu já nemusím, já mám rád teplo, já chci bejt spálenej v krematoriu, a to si pamatuj, až bude rakev zajiždět dovnitř, musí mi při tom hrát klubová hymna! Na hrob seru. Ať mě

rozprášeš na hřišti, ale kurva, ne někde u rohového praporku, na to ať zapomenou. V malým vápně, odkud se střílejí góly, rozumíš? Máminy skříně se kterejma jsem vyrost, rozflákali v neděli po utkání kladivama. Kredenc. Její sedačku v obýváku. Do prdele! Co čumíš, se mi derou slzy do očí. Dva kontejnery těch sraček byly. Jsou to magoři. Začínávali jsme tady v Merkuru a po zavíračce táhli ještě do Zátíší. Dobrá doba to byla. A holky hned čaues, bez cirátů. Fakt to byla dobrá doba, než jsem se vybouřil. Co si se mnou máma chudák užila. Dědek s bábou museli do odsunu. Ji neodsunuli, ji ne, jako jedinou z rodiny. Svinstvo neskutečný, to do nejdelší smrti nevydejchám! Je to mý prokletí, se kterým se odmítám smířit. Fotr sloužil na vojně na Slovensku a já jsem narozenej v Chebu. Chápeš? Já bych moh z fleku napsat tři knihy – osudy naší famílie, moje milostný eskatrády a tu třetí – ono by se něco našlo, co? Ha, ha! To nevymyslíš. Když se spolu sešli, byli veselí a radovali se a tancovali tady vzadu v sále, to jim závidím. Jenom máma zůstala v Čechách, z celý rozvětvený rodiny. Strejc napsal učebnici, ale komunisti mu nedovolili vydat k ní klíč. Bez klíče je učebnice na nic. Jeho dcera žije v Zanzibaru nebo kde. Když si s ní chci zavolat, musím jít do předsíně. Komédie jako váza. Já tam v předsíni v trenkách! Vezmu si normálně košili, ale dole mám trenky, rozumíš? Mám zadarmiko tyhle sociální sítě, jinak to nejde. Na fotbal se svoláváme zase přes WhatsApp. Terka s tím má problém. Co je to ale za problém? Zmáčkneš na mobilu tu jejich zelenou ikonku se sluchátkem, akorát si musíš rozmyslet, jestli s tím člověkem chceš komunikovat nebo ne. Já jsem schopnej bejt za pětadvacet minut na staďáku. Vezmu to kolem hřbitova, abych se vyhnul koloně u nádraží. Máma leží, jak bych ti to popsal, od hřbitovní brány doleva a třetí uličkou mezi hrobama dojdeš až – nad tím nedumej! Chceš se podívat za mámou? Stačí říct. Co uděláš? Zavoláš Irise. Já ti nasadím klepeta, aby nebyly na služebně kecý a naložím tě do auťáku – “

Ohlédl se za sebe.

Co je to za dementa?

Brácha, na kterého už hodinu čekal. Byli spolu domluvení na pátou. Dement non plus ultra. Ani se nenamáhal rozhlédnout po hospodě, nebo poslat esemesku, že už je tady a místo toho se vykecává se štamgastama a valí jim šrouby do hlavy. U policajtů se našel. On je hlavní důvod, proč z tohoto města prchnul, jakmile to bylo možné a nebyť matčina úmrtí nikdy by se sem nevrátil.

Nazul si už skoro uschlé boty a nakročil k vedlejšímu stolu.

Pokud jste přeskočili všechna nepodstatná odbočná líčení a čekáte na pointu, co budou ona tři slova, vězte, že u vedlejšího stolu si s bráchou bouřlivě padli do náručí, navzájem se poplácali po ramenou a zalomili palce, protože

krev není voda.

Flek, re, ježíšek

„Ty jsi mi teda ježíšek!“ rozčilil se Brabec, když si poskládal karty do vějíře.

„Co to kecáš, jakej ježíšek,“ zatvářil se nechápavě Herda.

Brabec se místo odpovědi natočil k hostinskému, který se zrovna prosmýkl kolem něj s dopitými půllitry od vedlejšího stolu, aby mu ukázal, jaké plívy má na ruce. Palcem cvrknul do červeného esa. „To mě nevytrhne.“

Nečas odhodil talon a zahlásil: „Barva?“

„Ještě se ptej, jakej ježíšek,“ řekl Brabec směrem k Herdovi. „To je hrůza, cos mi nadělil.“

„U mě dobrá,“ odsouhlasil Herda.

Brabec pokýval bradou. „Co mám s vámi dělat.“

Ted' se zas Herda významně podíval na Brabce, jestli dá flek.

„O ježíšku mi ani nemluvte,“ zahlaholil od pípy hostinský. „Ten poslední mě stál osmdesát litrů! Maruna, že chce na Vánoce někam, kde je aspoň trochu teplo. V tom se s ní shodnu, já taky sníh nemusím. Na Dachstein na lyže leda za trest. O prázdninách jezdíme každé rok do Itálie, jenže to je pořád dokola to samý. Resorty jsou jeden jako druhý, takže je ve výsledku šumák, kam jedete. Byl jsem v Itálii minimálně desetkrát a vlastně jsem v ní nebyl. Třeba z Neapole znám akorát letiště, a prej je krásná.“

Mariášníci během jeho proslovu stihli odehrát hru a ještě se pohádat.

„Na co sis šporoval tu kulovou pětku?“ pravil vyčítavě Herda.

Nečas spočítal desítky a esa. „S posledním štychem pade a hláška nebyla žádná.“

„O tu tvoji pětku jsme to prohráli.“

„Flek, re, čtyřicet peněz, o co jde?“ opáčil Brabec.

„Jde o princip.“

„O jakej princip, prosím tě?“

„Hrajeme spolu, tak mažu!“

„Jak jsem moh vědět, že kulový eso máš ty?“

„Na něco jsem si hergot ten flek dával!“

„Neapol je krásná,“ pokračoval hostinský, „co tam ale v zimě? Chtěl jsem radši do Říma, kde je hafo památek. Konečně vidět něco jinýho, než moře a pláže. Nemůžu si pomoci, ale toho šílence Františka mám rád. Myslel jsem, že si na Boží hod poslechneme ve Vatikánu Urbi et orbi, a pic kozu do vazu! Maruna, že zabukovala all inclusive zájezd do Ománu.“

„Říkáš osmdesát litrů?“ zamyslel se Herda a sáhl mezi mince, které měl vyskládané vedle půllitru. Do Nečasova utěšeně se zvětšujícího rybníčku připluly dvě zlatavé dvacky a následně od Brabce čtyři desetikoruny. Nato sejmul paklík a Nečas rozdál Brabcovi sedm karet na volbu.

„Když jsme u toho ježíška, tak vám taky musím něco povědět. Já vůl nakoupil megatunu dárků. Sehnal jsem stromek, ale ne žádnýho chcípáka, co prodávaj na tržišti, pořádnou ztepilou jedli. A co myslíte? Iveta se zašprajcovala, že na ježíška budeme u tchýně, a že mám ještě dojít koupit kapra. Tak jsem se šprajcnul taky. Kašlu ti ty krávo na kapra, ke štědrovečerní večeři bude štika! Mezi námi, spadlo mi to z nebe, protože jinak by mě na Orlík nepustila ani náhodou. Kluk chtěl jet se mnou, a to jsem zase rád, že ho rybaření baví. Mě taky brával fotřík na ryby úplně od mala. Našel jsem si flek na skalách naproti zámku, jestli to tam znáte, když přejedete Žďákovskej most, a za Chrástem doleva po takový úzký silničce s vydroleným asfaltem. Skály tam padaj kolmo dolů rovnou do hloubky. Na štiky ideál, ovšem kdyby zabral třeba takovej candát, rozhodně bych se nezlobil,“ zasmál se Brabec. „Nahodil jsem a za chvíli se kačena rozjela. Věděl jsem, že to bude něco většího, protože jsem na ní měl patnácticentimetrovou pločku. Okouni jsou hltouni, ale tohle by i na ně bylo moc. Počkal jsem, až se to pořádně zažere – a zaseknul! A jak jsem švihnul prutem, srazil jsem kluka ze skály dolů do vody. Bylo mínus deset, klendra jako prase. Kluk okamžitě bundu nacucanou a šel ke dnu. Co se tam měl co motat? Doma na mě ten blbec ještě naprášil, že jsem nejdřív chytil do podběráku štika a teprve pak šel lovit jeho.“

„Ty jsi teda číslo,“ řekl hostinský.

„Mariáš ale hraješ jako ponocnej,“ připomněl Herda nenamazanou desítku. „A co na to Iveta?“

„Od včerejška od 10:00 jsme rozvedený.“

Ďáblův kolotoč

otočná povídka

Vytrhni tuto stránku. neměj předsudky, je to pouhá kniha, nevytrháváš si srdce z hrudi.

Slep pravý okraj s levým, aby vznikl válec.

Roztoč ho na prstu.

Rychleji!

Přidej!

Aby dobro a zlo splynulo.

dobro zlo dobro zlo dobro zlo dobro zlo

Pes

Parchant čokl, potvora mizerná. Už jako štěně stál za pendrek. Do ucha se mu dostal zánět a od té doby ho má povislý. Cvičák je kousek od hospody, jenomže tam si s ním nevěděli rady. Neposlouchá, nebo jenom neslyší? V hospodě vyrost a odmítá se z ní hnout. Když hostinský odejde domů, ani nemusí zamykat mříž. Vloupat se někdo v noci dovnitř, Don by z něj udělal fašírku. Ani by neštěknul a zalez by potichu do kuchyně, a teprve až by byl zloděj uvnitř, vystartoval by a začal by mazec. Není to tak dlouho, co mu hostinský zapomněl na noc nalejt do misky rum, a rozšmelcoval hospodu nacimprcampr. Zpřevracel židle a rozkousal podprdelníky, drápama poškrábal dveře od lednice, prostě spouští, než se mu nějakou náhodou podařilo z police nad pípou srazit lahev fernetu. A zase, potvora mizerná, vylemtal to z podlahy a ani si o střepy nepořezal jazyk. Prostě jako všichni alkáči. Regulérní absták. Když má misku plnou rumu, pospává u kamen nebo to rozverně šněruje po lokále, ale bacha na něj.

„Říkám ti bacha, jak takhle vrčí, radši mu tu klobásu dej,“ řekl hostinský.

Don stál opřenej packama o stůl štamgastů a upřeně sledoval klobásu na Figurově tácku.

„A jak asi?“

„Hlavně ji teď nezačni jíst, nebo ti urafne rypák.“

„Na, ty hajzle!“ křiknul Figura.

Bleskurychlé cvaknutí tesáků a bylo po klobáse.

„Nebudu ti ji počítat,“ ujistil Figuru hostinský.

„Ještě aby.“

Figura má před hospodou zaparkovanou dročku a čeká na rito po telefonu. Během večera urazí klidně osm kofol. Za střízliva poslouchat kydy nacamranejch rozumbradů je jako operace bez anestetika, ale furt se to dá přežít, na rozdíl od handrkování se s taxikářskou verbeží nejhoršího kalibru na štaflu v centru. Tady má Figura svoje jistý, třeba takovej Bagr by sockou nejel ani za boha.

Hospodský sáhnul po ovladači a zapnul bednu. Aby mu pazoura upadla! Bedna hospodu spolehlivě rozesere. Kdo komu dluží rundu, jestli odešel včera po zavíračce jako poslední Karlos nebo Bárny, to nejsou kdovíjak hluboký filozofický disputace, ale mluví se. Je tam vzájemná komunikace. Jakmile se zapne bedna, dřív nebo pozdějc po ní všichni začnou šátrat očima.

„Jak tam vidím toho Havla,“ rozčílil se Bárny, „já bych blil.“

„Přesně,“ souhlasil Bagr.

„Lucerna, o nic jinýho mu nikdy nešlo. Proto taky prosazoval restituce. Proč by to jinak dělal?“

„Přesně.“

„Jenom si to spočítej. Vyděl čtyři roky, co seděl v kriminále, miliónama, který za tu Lucernu dostal.“

„Přesně.“

„To bych si šel taky sednout do Valdic nebo kde to bručel.“

„V Heřmanicích.“

„To máš fuk.“

„Čtyři roky uběhnou jako voda a byl bys do konce života vyzívanej.“

„Čágo belo!“

„Havel byl zmrd.“

„Na Havla jim nesahej, to je jejich svatá ikona,“ poznamenal hostinský.

„Vždyť mezi nima není vůbec žádnéj rozdíl! Komouši prudili s pětadvacátým únorem. Do zblbnutí omílali Gottwalda na Staromáku, jak se právě vrátil z Hradu. Pamatujete na ten film?“

„Aby ne,“ přitakal Bagr.

„A tihle čuramedáni pruděj národ s listopadem. Aspoň že Havel, jak si popotahuje krátký kařata, je už barevnej, jinak bysme se z toho museli voptákat. Něco ti povím, komouše jsem nesnášel, ale na druhou stranu jakmile jsem nastoupil do fabriky, dostal jsem automaticky kvartýr. Kdo ti dneska dá tři plus jedna. Babiš?“

„To je stejnej tlučhuba jako Havel.“

„Řeknu to jinak: já se nikdy neměl líp než za socíku. Manželka zdrhla do Francie, ale to je zase jiná věc. Nechala mi na krku čtyři haranty, a teď se snaž. Kdo se stará, ten má. Jestli sis to nedoved zařídit, tvoje mínus.“

„Já jsem po učňáku nastoupil do knihkupectví,“ vpadnul Bárnymu do řeči Karlos. „V šest jsme stáhnu li roletu, a než jsme stačili spočítat kasu, přišel zadem přes dvorek zelinář a přines banány. Trafikant kartáč tvrdejch spart. Řezník hovězí játra. Za to od nás dostávali detektivky z tý řady 3x. Vydával to Odeon, třeba 3x soudce Ti. Na ně stála ve čtvrtek fronta až za roh.“

„V životě jsem na nic frontu nestál,“ řekl Bárny. „A masa bylo všude dost.“

„Jo?“

„To víš, že jo. A čerstvýho. Vid', Done.“

„Ty jsi vůl.“

„Mojeho Rudlu znáš, tak mu řekni, ať ti řekne, na čem vyrost. Povídám: Parchanti, jestli chcete v neděli knedlo-vepřo-zelo, koukejte něco splášit. Ale ne žádnýho ratlíka, z toho je hovno, samý chlupy a kosti. Pořádnyho čokla, aspoň buldoka.“

„Houpat nás můžeš, ale ne takhle,“ řekl Bagr a naznačil ukazovákem obrácené písmeno U.
„Kdes ho střílel, ve sklepe? “

„Co blázníš, kde bych vzal pistoli? Okamžitě by mě někdo udal. Normálně jsem ho podříznul. Děti přivedly čokla domů a hned jsem ho vzal do koupelny. Jakýpak štráchy. Sundal jsem mu obojek a podrblal ho za ušima – “

„Tys ho před tím hladil?“ otřásl se při tý nechutný představě Karlos.

„Vždyť je to lidský.“

„Ufffff!“

„Pohladiš ho, a než se vzpamatuje, vezmeš ho kudlou pod krkem. To je milosrdná smrt. Dcera míchala v hrnci krev, aby se nesrazila, a u dveří zazvoní Maruna s ešusama. Otevřu a ona: Nesu vám oběd! Pak se zarazila a kouká. Myslela, že je to rajská omáčka, a že prej se příště musíme s jídlem líp domluvit. Co vám budu povídat, nakonec jsem ji naučil a žrala čokly s náma, až se jí dělaly boule za ušima. Za těch třicet let, co jsem s ní, o ní nemůžu říct křivýho slova. Fakt to byla náramná ženská do nepohody.“

„Snad je, jestli myslíš svoji Marunu.“

„A koho jinýho? Doktoři jí dávaj pár tejdnu a šlus. Sám zůstat ale nechci. Už mám v merku novou babu. Kapišto? Nechci se tady s váma uchlastat, vy dobytkové. Lejte mi kořalu, lejte mi na hlavu!“ zanotoval nebo spíš zařičel Bárny a objednal rundu fernetů.

„Na Marunu!“

„Já jsem zase pro Kubánce chytal krkavce.“

„Odkdy krkavci štěkaj?“

„Haf! Haf!“

„Jste debilové. Kubánci tehdy válčili v Angole proti UNITĚ a nejzasloužilejší hrdlořezové šli za odměnu k nám na práci, aby si vydělali prachy. To jsem ještě bydlel v Dobrovici. Byl jich plnej cukrovar, než se na ubytovně posekali mačetama a s internacionální výpomocí byl konec. Škoda. Dávali mi tehdy za každýho krkavce bůra.“

„Figuro, nevěř všemu, co se povídá,“ utrousil Bagr. Ten když se dostane do ráže, nemilosrdně před sebou hrne, co se mu opováží postavit do cesty. Spíš by mu pásla přezdívka Buldozer.

„Víte, jak se krkavci chytaj?“

„Že si krkneš,“ zasmál se Bárny.

„Po peří se brok sesmekne, to znám, když jsme jako kluci stříleli vzdůšou po holubech,“ řekl Figura. „Musíš se krkavcovi trefit do oka.“

„Někdo další?“

U vedlejšího stolu se kdosi nadechnul, ale jeho odpověď zanikla ve štěkotu.

„Ticho, šmejde!“ okřiknul Dona hostinský, a fakt ten šmejď štěká odporně, až uši zaléhaj. Rozběh se ke dveřím, do kterejch právě vstoupil Calábek. Skočil na něj, packama ho celou svojí vahou přitisknul ke zdi a vrčel a štěkal jako pomínutej, dokud ho Calábek nepoplácal po čenichu. Čert ví, co spolu maj. Calábek je jedinej, kdo se tý bestie nemusí bát. Sedne si a Don zaleze pod stůl a nehne se od něj. To mi poser prsa.

„Nazdar chlapi, jak to jde?“

„Jde to, ale dře to.“

„Já se na tu Havlovu držku fakt nemůžu ani podívat!“ řekl Bárny. „Mladý už tohle nezajímá, žijou si svoje vlastní životy. Rudla teď dělá v Megazonum a to byste nevěřili, co pronese přes vrátnici!“

„Třeba i laptop?“ zbystřil Bagr.

„Jsem vám to nedopověděl s těma krkavcema.“

„Povíš nám to někdy příště.“

„Je to jednoduchý jako facka,“ nedal se odbejt Figura. „Srolujete z papíru kornouty a na dno nasypete trochu zrní. Okraje opatřete lepidlem, zapíchnete je do země a –“

„Laptop není problém.“

„Tak mu řekni, ať ho sem dovalí,“ řekl Bagr.

Bárny do sebe kopnul zbytek panáka. „Co na tom bylo za revoluci? Samet, plyšáček, aby si Havel hačnul na prezidentskou sesli pěkně do měkkýho. Dneska jsem rád, že mi děti šoupnou nějakou tu kačku, protože z penze bych chcípnul hladý.“

„Co to plácáš?“ rozčílil se Calábek. „Za tohle Havel nemůže.“

„A kdo teda?“

„Zkus si přečíst něco jinýho než Blesk. Třeba o prognostickým ústavu.“

„Nemám brejle!“ odseknul Bárny.

„Jak tě mám rád, tak když tam zazdíš panáka, je s tebou řeč jako rozprávka.“

Calábek do hospody chodí hlavně kvůli Donovi. Dřív na ulici obcházel psy obloukem. Pokaždý se mu rozbušilo srdce a bál se svýho vlastního strachu, že psi poznaj, že se bojí. S Donem to bylo jiný. I bestie potřebuje něhu. Don si ho vybral a strach musel stranou. Nerozuměl tomu, ale byl s Donem radši než s kýmkoliv jiným.

„S tím prognostickým ústavem narážíš na Zemana?“ obul se do Calábka Figura.

„Sám sis odpověděl.“

„Někomu se to možná nebude líbit, ale tady jsme v hospodě, a ne v kavárně. Lepšího prezidenta jsme nikdy neměli, to vám garantuju!“

„Zeman až moc horlivě plní, na co byl zaúkolovanej,“ řekl Bagr.

„Cože?“ rozdurdil se Figura.

„Je to sráček druhý kategorie.“

„Tohle by sis za komoušů o Husákovi říct nedovolil.“

„Že ne?“

Bagr popadl Dona za čenich, až zakňučel bolestí, vytáhl ho zpod stolu a zlostně procedil mezi zuby: „Běž se zeptat do Bartolomějský, kdo to byl major Bagár. Já byl pes.“

Mariášníkův sen

K ránu se roztřeše zimou. Kouká, a kamna nikde. Stojí v noční košili, bosá, uprostřed zahrady. Na trávě bílá jinovatka. Na stromě svrasklé zčernalé jablko. Vtom kamna blafnou a horká tlaková vlna se vevalí do domu. Vyvrátí dveře. Rozbije terárium s agamou. Střepy agamě rozříznou břicho. V břiše se hemží mravenci. Žena sáhne dovnitř, mravenci ji obsypou a ohlodají na kost. Kost najde muž v polévce. Vyloví ji lžící z vývaru s játrovými knedlíčky a hodí pod stůl psovi. Je to pes ze zelené desítky na jednohlavých kartách od vídeňské firmy Piatnik. Srdcového svrška s králem ve snu viděti terno značí, píše se ve starých snářích. Svršek mu sice přišel, ale bez krále. Zahodil ho do talonu a vyhrál čtyřikrát flekovanou hru. Karty, ani sny nelžou. Flek. Re. Tutti. Na ruce měl dvojler žaludy s kulemi, proto do vějíře rozestřeného mezi palcem a ukazovákem třísknul: Boty! A hned zostra, trumfové eso žaludské. Plonková žaludská desítka. Osma zelená. Druhý štých kulové eso, devítka červená, kulový spodek. Ve třetím štychu začalo sněžit.

* Islandský spisovatel Sjón v rozhovoru pro časopis Host č. 6, 2022 prohlásil: Pokud v knize není sen, zahodte ji.

Plešatec ve vaně

Na rozdíl od borců trpělivě číhajících až vyhlédnutá rodina odjede na dovolenou a potom byt vybílí do mrtě, jemu bylo lhostejné, jestli je někdo doma nebo ne, nikdy se totiž nepouštěl za hranici předsíně. V předsíni si ženské důvěřivě nechávají kabelky a chlapi kabáty a bundy s peněženkami v náprsní kapse. Na věšáku pod zrcadlem bývají klíčky od auta, které se taky znamenitě hodí. Nepohrdnul ani klíčem od sklepa, a to se potom dotýční oblečení do dresů, s přilbami v rukou nestačí divit, že jejich vytuněná celoodpružená kola za majlant jsou v trapu.

Počkal, až na chodbě zhasne minutka a po hmatu strčil planžetu do zámku. Byla to záležitost okamžiku. Cvak! Zámek povolil a on se protáhl škvírou ve dveřích dovnitř. Záhy si ovšem uvědomil, že není sám. Na protilehlé straně předsíně byly dokořán dveře do koupelny a ve vaně ležel plešatec, něco kolem šedesátky. Kůži na hlavě měl posetou jizvami. Strhané rysy ve tváři podtrhovalo neoholené strniště. Rty promodralé zimou. Oči zavřené, ztěžka oddechoval.

Nezvaný host se naklonil nad vanu.

Byla vypuštěná.

„Do prdele, co má tohle znamenat?“

Plešatec se probudil a zasténal: „Dostaňte mě odsud.“

Z přirození mu trčela gumová hadička s průhledným plastovým pytlíkem plným husté, okrově zabarvené moči se stopami krve.

Doprdele, to je teda věc.

Hnusný.

Za všechno mohly ty zpropadené skvrny. Zpočátku to byla sotva rozeznatelná tečka. Piha nad obočím. Po čase se ale začala zvětšovat, až byla velká, jako břicho palce. Následně se objevily další na čele a na temeni. Konsilium onkologů a kožních doktorů seznalo, že bude nezbytné je odstranit. Skvrny vyřízli a nahradili štěpem z podpaží, jenomže když se plešatec probral z narkózy, nemohl se vymočit. Od té doby má z napruženého péra svrasklotinu s hadičkou a u opasku zavěšený pytel chcanek. Občas se stane, že pytlík praskne, a to je obzvlášť potupné, když k tomu nedopatření dojde třeba v krámě. Naposled v Albertu. Byl si doplnit prořídrou baterii portského. Bez alkoholu a jeho milosrdného konejšícího závoje by to bylo k nepřežití. Doma svlékl promočené šatstvo a osprchoval se. Jak měl naváto, zamotala se mu hlava, uklouzl a něco si pochroumal nebo snad dokonce zlomil a už se mu nepodařilo z vany vstát. Ležel v ní tři dny, než se tu jako zázrakem zjevil jeho vysvoboditel.

Uvařil prostydlému plešatcovi horký čaj a navrhl, že mu udělá hemenex. Šunku a vajíčka našel v lednici. Musel být hladový a vysílený, plešatec dal ale přednost portskému. Seděli v obýváku zařízeném retro nábytkem à la Brusel a mleli pantem o všem možném, co jim slina na jazyk přinesla. Po třetí lahvi plešatec svému vysvoboditeli navrhl, aby zůstal. Může to být

pro oba šance na nový začátek. Manželka ho opustila. Neměl jí to za zlé. Co s chlapem, který nemá péro ani na čurání. Nehodlal se koukat, jak se v jejich ložnici válí s milencem. Projevila přání jít, tak šla. Nebránil jí.

Ukáže se, že před tímhle průšvihem úspěšně podnikal ve stavebnictví. Oba muži se spřátelí a znova rozjedou zkrachovalou firmu. Pálené cihly s vyraženým stylizovaným emblémem rakovinotvorné skvrny budou používat památkáři po celé republice, a dokonce i v rakouském Forchtensteinu jimi na hradě vydláždí středověkou černou kuchyni.

Nebo mohl nezvaný host zavolat z plešatcova mobilu záchranku a zase tiše zmizet, jako by tu nikdy nebyl.

„Vemte si, co chcete, jenom mě dostaňte odsud!“ ozvalo se z vany.

Nezvaného hosta nemusel pobízet dvakrát.

Mobil ležel na kuchyňské lince. Byl vybitý. Pro jistotu s ním ještě třískl o zeď. Na displeji se objevila popraskaná pavučina.

Cajk.

Nejenom vajíčka a šunka, v lednici byly francouzské sýry a ančovičky a olivy a nenačatá štangle choriza. Plešatec se nezdá, ale je pěkně prožranej.

Systematicky prošmejdil celý kvartýr. Času měl na to habaděj. Obrátil naruby každý šuplík. Nakonec ještě v předsíni prošacoval náprsní kapsu bundy, jak měl původně v úmyslu. Samozřejmě, že v ní byla peněženka.

Mozek z blázna

Koronáč je dar z nebe, ať to tu vychcípá, žádná škoda. Ředitel svině svinutá po něm dupal a citýroval ho jako nějakého kandrdase, přitom sám měl máslo na hlavě. Anebo právě proto. Z představy, že mu do důchodu zbývá ještě deset let, se mu svíral žaludek. Po obědě ho brávaly do břicha křeče, že se musel jít na záchod vyzvracet. Bránit se svévoli nadřízených a nebýt odejit, je v jeho věku šance nulová, to spíš z toho stresáku dostane rakovinu. A najednou koronáč. Spása! Ředitel si stříhnul office a svoje smrduté zapařené koule si válel home. Kanceláře plné nesmyslně hektického třeštění zmrtvěly. Stalo se, co tušil každý rozumně uvažující člověk, že se stane. Nic. Svět se nezbořil, jenom pozastavil. Hlavně, že se nezastavily pilné ručičky dětských šiček, které pro nás šijou v Bangladéši, Indonésii nebo Číně všechna ta trika, bundy a jeansy. Cestou do práce vystoupil z tramvaje na Újezdě, aby si vyfotil liduprázdnou Kampu a Karlův most, jindy to vzal přes Staroměstské náměstí. Znělo to až zlověstně jako z nějakého horroru, jak se jeho kroky rozléhaly absolutním tichem. Než došel do kanceláře do Karlína, potkal jen několik osamělých postav s rouškami na obličejích. Na prstech by se daly spočítat. Beznaděj se jako zázrakem překlopila v čirou radost. Zase se mohl svobodně nadechnout. Díky koronaviru mohl prožít půl roku svobody, srovnatelné s tou z počátku devadesátek. Jenomže se ukázalo, že koronavirus je pes, který vrčí, ale nekouše. Koronáči, slyšíš? Jsi srab! Všechno se navrátilo do starých kolejí, vedoucích do slepé uličky. Prázdné tramvaje se zase zaplnily trupelnatci krákajícími do mobilů prázdná slova bez obsahu. Od ředitele mu jako za stara těsně před koncem pracovní doby přistál na stole fascikl, který bylo údajně potřeba okamžitě zpracovat, takže se domů dostal až o půlnoci. Proč to koronáč nedotáhl do konce? Nejdřív panika, prdele sevřené, už jsou ale zase na koni. Nepoučitelní. Koronáči, pochlap se a vyčisti to tady. Na hromadě mrtvol obrovské jako Říp ať stane praotec lepších generací, než jsou ty současné!

Tohle někde říct, natož napsat, už by si neškrtnul. V hospodě, kam chodíval, se na lockdown nehrálo. Výčepák na rám okna přišpendlil deku a nazdar. Pokud situace nazraje a je nutno porušovat úřední nařízení, potom s plnou parádou, včetně zákazu kouření. Nad pípou se usadil hustý oblak čoudu z cigaret. Řidičovi pivovarské dodávky bylo šumák, že se v zavřené hospodě vytočilo deset sudů, hlavně že dostal zapláceno. Jakuba napadlo, že by to mohl vložit do úst některému ze zdejších štamgastů. Nabízel se Brutar, k jeho názorům to nemělo daleko, ale to by byla zbabělost. Navíc o hospodách už toho napsal až dost. Co kdyby to ale řekl třeba Davidovi?

David si k padesátinám nadělil celopéro, takže byl proti Jakubovi ve výhodě, co se týká zadnice otlačené od sedla, terén podél Labe byl ale milosrdný. Rovinka, žádné divoké výšlapy ani sjezdy. Dupali do pedálů, až jim krev pulzovala ve spáncích. Letným pohledem čas od času zkontrolovali na tachometru, jestli si drží rychlost 25 kiláků za hodinu. Kdepak, ještě nepatřej do starýho železa!

Chtě nechtě se ovšem hospodě nelze vyhnout. Následující dialog by se teoreticky mohl odehrát na cyklostezce. David by mohl píchnout, jenomže čtenáře, co někdy opravovali kolo, by to okamžitě zarazilo, jak je to strojené. Při výměně duše se odehrávají strohé dialogy typu:

„Ďuzna jako hrom.“

„Ty sebou nevozíš lepení?“

„Podej mi pumpičku!“

Jakub s Davidem odbočili z cyklostezky podél mrtvého ramene do Křenku. Na návsi je tam naprosto skvělá hospoda. Posadili se venku na zahrádku, aby měli kola zaparkovaná ve stojanech na očích. Vzrostlá lípa u skromného pomníčku na památku utopeného převozníka vrhala na stoly před hospodou blahodárny stín. Vesnická idyla non plus ultra, jako z obrozeneckých románů.

„Za letošek jsem najezdil nejvíc kilometrů, jak vůbec kdy,“ řekl David a vidličkou hrábnul do talíře. „Dobrej.“

Jakub si taky objednal guláš. S plnou pusou mlčky kývnul bradou na souhlas.

„Díáň jsem měl úplně nařachanej až do prosince. Sotva jsem vyšašil čtrnáct dní na dovolenou. Měli jsme zaplaceněj Egypt a do toho spadnul korunáč. A najednou volno. Než dřepět doma a sledovat, jak se mi ztenčuje konto, dal jsem si socialistickej závazek, že každej den ujedu minimálně šedesátku, a to se nasčítá.“

Vstal a šel ke kolům a z řídítek svého celoodpruženého Treku odepnul tachometr.

„Dva tisíce pět set sedmnáct kiláků.“

„Borec.“

„To bych řek!“

Po obědě si dali espresso a panáka na lepší trávení.

A do druhý šlapky, ať nám to frčí!

David to otočil do třetice.

Po čtvrtém fernetu to na něj Jakub vysypal, jak do korunáče vkládá svoje naděje.

„Sežral jsi mozek z blázna?“ rozčílil se David.

Ha! Ha!

Jakub se začal hurónsky smát. Když blázen, tak blázen. A zpřeházel slova.

V Křenku si pálit ještě závěrečnou vodku, protože Davida dali po fernetech začala žáha. Navíc čas pokročil. Vrátili slepé rameno a objeli se na cyklostezku. Nad kosteleckým jezem se Labe rozlilo do šířky. Pod vydlážděnou navigací ho kvetoucích nepřetržitý pás žlutě lemoval stulíků. Na některých místech byly stulíky posetá a navigace vytrhané vajgly od rybářů.

Opodál byl zaparkovaný karavan. Na břehu před ním hafo nahozených prutů. Ačkoliv měli naváto, bravurně se jim nezamotali a ani se vyhnuli do vlasců. Než se za svůj ekvilibristický manévr stačili pochválit, David skutečně píchнул. Rána do řídítek a vzápětí mu to začalo nenabil šejdrem, div že si šmodrchat tlamu.

Odmontoval svého Treka na zadní a zkušeně otočil vyfouklé zadní kolo. Pomocí stahováků z něj sundal plášť. „Ďuzna jako hrom. Mám obavu, že jsme dneska dojeli.“

„Jak dojeli?“

„Dojeli.“

„Koukej to zalepit. Musím bejt v půl šestý doma, slíbil jsem Ireně, že odvezu Chloe k veterinárovi.“

„A co s tím mám podle tebe jako dělat?“

„Zalepit to.“

„A čím asi!“

„Ty sebou nevozíš lepení?“

Jakub se chopil iniciativy. Štrachal do batůžku, chvíli v něm vylovil a potom z jeho útroh sáhl samolepící záplatu.

„Podej mi pumpičku!“

Zatímco Jakub si stoupl jeho kolo, David se nafukoval přímo před něj: „Ono je setsakra něco jinýho dotkne o tom v novinách a teoretizovat, než když se to číst tebe nebo tvojí rodiny. Ségra je s covidem na áru.“

Dramatická pauza.

„Doufám, žes to myslel v Křenku vážně.“

„Nemyslel.“

Ach, ta zpřeházená slovíčka...